KURTULUŞ

sosyalist dergi

DEVRİMCİLERİN
BİRLİĞİNİN İNŞAASI
YİNE GÜNDEMDEDİR

MESS DİRENİŞİ

ULUSAL SORUN ÜZERİNE
ELEŞTİRİLER

BURJUVA PARTİLERİNE
KARŞI TAVIR

V. İ. LENİN

14

TEMMUZ 1977

KURTULUŞ
sosyalist dergi

AYLIK DERGİ
TEMMUZ 1977
YIL: 2 — CİLT: 3 — SAYI: 14

Sahibi : **İsmail AYÇİÇEK**/Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : **Mustafa EKER**/Yönetim ve Yazışma adresi: İbrahim Müteferrika Sok. Fazilet Han, Kat : 4, No: 409 ULUS-ANKARA/Abone Bedeli : **Yıllık 75 TL.** dir. Yurt dışı abone bedeli iki katıdır./ Her türlü ödeme için : İsmail Ayçiçek, Posta Çeki No: 100994

İÇİNDEKİLER

Dizgi - Baskı
UFUK MATBAASI
İSTANBUL

Devrimcilerin Birliğinin İnşaası Yine Gündemdedir

1950'ler, daha kaba söylemek gerekirse 2. dünya savaşı sonrası, ülkemizde kapitalizmin gelişmesinin hız ve yaygınlık kazanmaya başladığı bir dönemdir. Aynı dönem emperyalizmin, yeni sömürgecilik yöntemlerinin ağır bastığı, Amerika'nın, emperyalizmin jandarmalığını üstlendiği (1. ve 2. evren savaşlarından en kârlı çıkan emperyalist ülkedir) ve bunlara ilave olarak dünyada sosyalizmin bir sistem olarak boy gösterdiği, ulusal kurtuluş savaşlarının çağa damgasını vurmaya başladığı bir dönemdir. Yine bu yıllar emperyalizmin, bizim gibi ülkelerde, bu yeni sömürü yöntemine uyarlı yönetimleri işbaşında görmek istemesiyle belirlenir. Amerikan emperyalizmi «Truman Doktrini» ve «Marşal Yardımı» gibi dümenlerle, bizim gibi ülkelerde «demokrasi havarisi» ve «barış meleği» gibi boy göstererek sultasını kurmuştur. Emperyalizm kampında izlenen bir değişiklikte, 2. dünya savaşında yenik düşen ülkelerin Amerika'nın da yardımıyla yeniden kalkındırılmaya çalışılması ve savaşın esas yükünü çeken emperyalistlerden Fransa ve İngiltere'nin de artık eski etkinliklerini yitirmeleridir. Nato gelişen sosyalist sisteme karşı bir ön-

lem, emperyalizmin sosyalizme karşı bir silahı olarak düşünülmüş ve geliştirilmiştir. Yine AET Avrupalı emperyalist devletlerin tekrar eski güçlerine ulaşabilmelerinin aracı olarak yaratılmıştır. Bu bir diğer görünümüyle emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkinin de ifadesidir.

14 Mayıs 1950'de «Demokrat Parti»nin seçimleri kazanıp, hükümeti kurmasıyla açılan yeni dönem, ülkenin özgül koşullarıyla birlikte o günkü dünya koşullarının da bir ifadesidir. Yukarıda genel olarak dünyadan bahsederken artık emperyalizmin yeni sömürgecilik yöntemlerine başvurduğuna değinmiştik. Bu ülkemizde «çok partili parlamenter cumhuriyet» ve «özgürlükçü parlamenter demokrasi»ye geçişin tantanalarıyla artık ekonomide sık sık etkisini hissedeceğimiz tekelci yapının oluşmaya başlamasınında tespitidir. DP hükümeti çözülen sosyo-ekonomik yapının, siyasi arenadaki yansımasıdır. Üstelik DP bütün demokrat ve ilericilerin de desteğini almıştır. * Oysa DP hakim sınıfların kendi aralarındaki çelişki ve çatışmanın bir ürünüdür, o günlerin Türkiye'sinde CHP içinde, «çiftçiyi topraklandırma kanunu»nun tartışılması sıralarında oluşmuştur.

Gerçekten DP dönemi kapitalizmin hızla geliştiği bir dönem olmuştur. Bu durum şehirde olsun, kırda olsun toplumsal ve ekonomik yapıda kendini kısa zamanda göstermiştir. «Her mahallede bir milyoner yaratma», «küçük Amerika» gibi hedefleri

---

* Böyle zamanlar sosyalistlerin sınıf pusulasını ellerinden düşürmemeleri gereken günlerdir. 1950 sonrası DP'nin nasıl bir özgürlükten yana olduğu kısa zamanda görülmüştür. Sosyalistlerin uzun vadeli bir perspektif yerine, anlık çözümlere itibar etmeleri, kısa zamanda bu silahın ters tepmesini getirmiştir.

amaçlayan bu «gelişim» 1960'lara ulaşırken, artık toplumsal tabanını yitirmeye yüz tutmuştur. Özellikle 57-58 dünya bunalımının etkileri, ülkemizde, bağımlılığı ölçüsünde yansımıştır. Çarpık kapitalist gelişmeye tepki, dünya bunalımının da etkisiyle, toplumsal muhalefeti de peşine takarak 27 Mayıs'ta şekillendi.

Toplumsal muhalefetin demokratik özü sınırlı da olsa 27 Mayıs Anayasasında yansıdı. Bu harekete hakim sınıflar ve emperyalizm direkt cephe almadılar. Fakat hareket çok kısa bir süre sonra egemen güçlerin güdümüne girdi. Ayrıca hakim sınıflar için, 27 Mayıs'la gelen rahatsızlıklar, her fırsatta ortadan kaldırılmaya çalışıldı.

27 Mayıs sonrası, artık tekelciler, açıkca devlete ve ekonomiye el koymuşlardır. Oyun artık daha açık oynanır olmuştur. Herhangi bir konuda başbakan fikir beyan ederse, ülkemizin sayılı işadamlarından biri de muhakkak o soruna işadamlarının nasıl eğildiğini açıklar olmuştur. Bu dönem hakim sınıfların gözde partisi DP'nin devamı savıyla ortaya çıkan AP'dir. CHP ise, sınırlı demokratik ortamın elverdiği ölçüde birşeyler yapmaya çalışan sosyalistleri marke etmeye çalışmaktadır.

1960-70 arasında değinilmesi gerekli, önemli bir faktör sosyalistlerdir. Kurulan TİP hakim sınıfları oldukça ürkütmüştür. Gelişen anti-emperyalist eylemler, Türkiye siyaset arenasında sosyalistlerin sözü edilir bir ağırlığa sahip olduklarının da ifadesidir.

Bu gelişim gerek hakim sınıflar arasındaki problemlerin, gerekse devrimci hareketin yarattığı sorunların, hakim sınıflarca çözümü olan, 12 Mart'la noktalandı.

12 Mart üzerine çok şey söylendi. Bu gün eklenecek pek birşey yok. Yalnız belirtmek gerekir ki,

12 mart çözümünün yetersizliği ortada. Hayat bütün karmaşıklığıyla hakim sınıfların karşısına çözülecek bir çok problem dikmekte.

1973 seçimleri sonrası, politikanın ve politikacıların cilveleriyle belirlendi. Bu döneme damgasını vuran MC'dir. Bu dönemde sınıf mücadelesi, toplumsal karşıt güçlerin saflarını belirlemesini de ortaya çıkardı. Ve ülkemiz özgülünde sınıf kavgası, kendi orjinalitesiyle sürdü. İşçi sınıfı adına konuştuğunu iddia edenlerin dağınıklığı ve sınıfla ilişkilerinin «sportif» mahiyette olması, tutarlı bir önderliğin ve partinin oluşturulamaması, toplumsal muhalefetin CHP potasında erimesini getirdi.

1977 seçimleri sonrası, durum temelde 73 sonrasını andırmaktadır. Şüphesiz bir takım farklılıklar söz konusudur. Bu farklılıklar parlamento cenahında şu görünüme sahiptir. DP «nefes dinleme» mucidi dışında silinmiştir. CGP grup kuramaz bir durumdadır. MSP milletvekillerinin yarısını yitirmiştir. MHP oldukça büyük bir gelişme göstermiştir. AP ve CHP milletvekillerinin sayısını arttırmış, CHP yine en çok milletvekiline sahip partidir. Ama tek başına herhangi bir parti hükümet kuramamaktadır. Ve en önemlisi 73 sonrası gibi MSP yine «anahtar» partidir. Bu görünüm bir diğer ifade ile, sosyo-ekonomik yapıda var olan değişikliklerin siyasi arenada, tezahürüdür. Ayrıca bu değişikliklerin, 77 seçimleri için belirtilecek yanı, kitlelerin politikleşmesinin yarattığı atmosferdir. Artık politika gerçek muhtevasıyla ortaya dökülmeye başlamıştır. Seçim çalışmaları sırasında izlenen çatışmalar, ölüme kadar varan kavgalar artık basit aile düşmanlıklarının ürünü değil, anti-faşist mücadelenin kazandığı boyutların sonuçlarıdır. MHP'nin güçlenmesi faşistlerin artık kitleler içinde boy atmasının da bir görünümüdür.

Önceki sayımızda müstakbel bir CHP hükümetinin kurulabilmesi koşullarını tartışırken şöyle bir tahminde bulunmuştuk. «Belki tek başına, büyük bir olaslıkla koalisyon ve mebus pazarı yoluyla» CHP bizim bu tahminimizin göz önüne aldığı alternatifler bir yana, elindeki bütün olanaklara karşın, son güne kadar çıkarabileceği milletvekilleri sayısında bir açıklığa kavuşabilmiş değildi. Çıkaracağı milletvekili sayısını en az 227 olarak açıklayan CHP sonunda 213'te kalmıştır. CHP'nin hükümet kurabilme umudunu dile getiren Ecevit kendi sözleriyle bu durumu şöyle ifade ediyordu; «Çıkarları çelişen çevreler bile bizi destekliyor.» Gerçekten bu sözler, ülke siyasal arenasındaki paradoksun veciz bir ifadesidir. Türkiyenin iki büyük işçi sendikası Türk-İş ve DİSK, CHP'nin hükümet kurabilmesi için her türlü desteği sağlamışlardı. Sanayi Odaları Birliği Başkanı Sakıp Sabancı aynı arzuyu şöyle ifade etmektedir.

«Seçimlerden her hangi bir partinin milletvekili olarak gelen milletvekillerimizin parti programlarını bir tarafa bırakarak, partili milletvekilleri gibi değil, Türkiye Cumhuriyetinin milletvekilleri gibi davranacaklarına inanıyoruz ve bunu bekliyoruz.»

İlginçtir üslup Ecevit'in hükümetine güven oyu beklediği günlerdeki üslubuna çok benzemektedir.

Hükümet çalışmaları sürdürülürken izlendiği gibi, görevi Ecevit'e veren Korutürk'ün görev yazısı adeta, Ecevit'in Erbakan'la koalisyon kurmamasını ister mahiyetteydi. Görüldü ki aynı istek Sabancılar'ın, Koç'ların da arzularının ifadesidir. Bu durum üzerine aklı evvel basın sıkı analizlerle, işadamlarının tek başına CHP hükümetiyle bugün ekonominin yüzyüze geldiği sorunları halletmek, bilahare bir başka hükümetle durumu devam ettir-

mek niyetinde olduklarını açıkladı. Oysa gerçek hiçte öyle değildi. Enerji, döviz vb. bunalımı içinde olan ekonominin problemlerini, dışarıda Kıbrıs ve AET sorunlarını halledecek bir «yıpranmamış» hükümetten yanadırlar işverenler. Aynı zamanda bu hükümet sahip olduğu destek nedeniyle, sosyal muhalefetin dizginlenmesini de sağlayabilecektir.

Bu ortam içinde CHP programını hazırladı ve açıkladı. Daha önce de değinmiştik. CHP'nin en büyük handikapı, kapitalizmi ortadan kaldırmadan, kapitalizmin problemlerinden sıyrılma ve kurtulma çabasıdır. Bu tutumu hükümet programında daha da bariz bir biçim aldı. Gerekçe hazırdır. CHP uzmanlarından Doç. Kuruç'un ifadesiyle:

«CHP'nin hazırladığı bu hükümet programı, meclisin bir defalık değil, sürekli desteğini aramak eğilimindedir. Gerçekte program, meclise şöyle bir işbirliğini önermektedir: '1977 genel seçimleri gösteriyor ki, Türkiye'de birlikte ve karşılıklı diyalog içinde yaşamaya artık alışmalıyız'»

Gerçekten CHP desteği genişletebilmek için programında desteği sağlayabileceklere güven verebilme çabası içine girmiştir. Türk Sanayicileri ve işadamları Derneği genel sekreteri Dr. Güngör Uras problemlerini şöyle sıralıyor :

«1. İçte barışın sağlanması,

2. Devlet gücünün yeniden oluşturulması,

3. Dışta Türkiye'yi ekonomik, politik hatta askeri bakımdan tecrit eden Kıbrıs ve Ege sorununun acil olarak çözümü,

4. Kısa sürede dış kaynaklardan yararlanarak, ekonominin işlerliğinin yeniden sürdürülmesi.»

İlk iki madde birbirine bağlıdır. Ve bu söylenenler Ecevit kabinesi içişleri bakanı tarafından eskiden beri dinlediğimiz biçimde; «ister sağdan,

ister soldan gelsin» teraneleriyle hayata geçirilmiştir. Kısa sürede etkin önlemler aynı kefeye konulan iki taraf içinde alınmaya başlanmıştır.

Üçüncü maddede ifade edilen sorunlar ise Ecevit hükümetinin de programında değindiği geciktirilmesinin doğurduğu sonuçları eleştiren bir anlayışla kaleme alınmıştır.

«Her geçen gün çözümleri güçleşen Kıbrıs sorunu, Ege sorunu, Ortak Pazar sorunu, hatta ulusal güvenlik sorunumuz; iki buçuk yıl gibi uzun bir süre askıya alınmıştır.»

Dördüncü maddede sıralanan isteklere ise, programda şöyle yanıt verilmektedir:

«AET ile ilişkilerimizde ulusumuzun ve ekonomimizin yararına bir çözüm için gereken girişimler derhal yapılacaktır.»

Şüphesiz aynı istek kısa sürede, elektrik kısıntısının kaldırılması için Bulgaristan'la yapılan anlaşmada cevabını bulmuştur.

Yine Uras CHP'nin parti programını irdelerken öteki parti programlarından farkını üç ana noktada belirtmektedir. a) Lokavtı kaldırmak b) Halk sektörü c) Köy kentler oluşturmak.

Uras'a göre bu üç faktörden en tehlikelisi lokavtı kaldırmasıdır. Çünkü:

«... ülkedeki istihdam sorunu gözden kaçırılmayacak kadar geniş boyutlu... gerek devletin gerekse özel girişimlerin daha fazla atılım yapabilmesi için hakların dengeli bir biçimde oluşturulması gerekir. Zira işçilerin sağladığı fazla haklar, zaten dar olan istihdam olanaklarını kısıtlayıcı bir yönde gelişme gösterirse bu işsizlik açısından da tehlikeli olabilir... Üstelik, Türk işvereni yeterince kurumlaşmadığı için bu konuda çok duyarlıdır. Lokavtı kaldırma konusu, onları büyük ölçüde ürkütmektedir.»

Uras'ın ne duyarlılığına, ne de ürkmesine gerek vardır. Çünkü parti programındaki lokavtın kaldırılması, hükümet programında araziye uymuştur.

«Lokavtın kaldırılması, veya bu kabul edilmezse, kötüye kullanılmasına karşı etkin önlemler alınması Türkiye Büyük Millet Meclisine önerilecektir.»

Yine programda «emeği en üstün değer sayan» ifadelere yer veren hükümet, özgürlüklerin «devletin birliğini, ülkenin bütünlüğünü sarsan yönde» kullanılamıyacağına da yer vermektedir. Ve yine aynı program için Türkeş; «Meğerse Ecevit bizden de sağdaymış» diyebilmiştir. Parti programının yumuşatılması da «çıkarları çelişen çevrelerin» desteği CHP hükümetinin güven oyu almasını sağlayamadı. Şimdi hep birlikte politik cambazlıkları izlemek durumundayız.

Olasılığı azalmakla birlikte, ister CHP'nin dahil olduğu bir koalisyon, isterse MC II oluşsun, belli ki Türkiye'de sosyalistleri zor günler bekliyor.

BİRLİK YİNE GÜNDEMDE

Türkiye'de devrime giden yolu açacak olanlar Türkiye'ye özgü yolu yaratanlar olacaklardır. Bu baştan beri söylediğimiz gibi, şablonculuğun, hazır reçetelere gerçekleri uydurmaya, çarpıtmaya çalışanların ideolojik mücadele ile teşhir ve tecritleriyle olacaktır. Aynı zamanda devrimci teorinin hayata geçirilmesi, hayatın canlı pratiğine yaratıcı bir biçimde uygulanması ile sağlanabilecektir. Şüphesiz kullanıla kullanıla artık klişeleşen bu sözler gerçek muhtevalarıyla kavranıyor olmalıdır.

Bu gün yine sosyalistlerin safları oldukça dağınık. Yine partileşmeyi esas olarak alan davranışlar, doğru davranışlar. Bu bir bakıma Türkiye gerçeği üzerinde, programın hayattan çekip çıkarılmasıdır. Bu zor günlerde sosyalistlerin özellikle nüanslar üzerinde fırtına koparmayı bir yana bırakmaları gerekiyor. Önümüzdeki günler anti-faşist mücadelenin yoğunlaşacağı günler olacaktır. Ve devrimciler, aralarındaki yapay düşmanlıkların sadece faşistlerin işine yarayacağını, bunlardan da anti-faşist mücadelenin yara alacağını görmelidirler.

KURTULUŞ

Mess Direnişi

1 Mayıs 1977 günü DİSK üst yönetiminin attırdığı sloganlardan biri de «DGM'yi ezdik, sıra MESS'de» idi. Geniş işçi yığınlarınca da benimsenen bu slogan DİSK'in rezivyonist yönetiminin MESS grevinden ne beklediğini bütün açıklığı ile göstermekteydi. Slogan, bir yandan DİSK'in DGM direnişinin boyutlarını abartıyor ve çarpıtıyordu, diğer yandan da MESS direnişinin de muhtemel biçimini ortaya koyuyordu.

«DGM'yi ezdik, sıra MESS'de» sloganının ortaya atılışından bir ay sonra, 30 Mayıs 1977 günü ise 20 bin Maden-İş üyesi greve başladı. Kısa bir süre sonra bu sayı 40 bine ulaştı. Böylelikle Türkiye işçi sınıfının bugüne kadar ki en büyük grev hareketi başlamış oldu.

40 bin Maden-İş üyesinin giriştiği grev hareketine geçmeden önce 1976 Eylül'ündeki DGM direnişini hatırlamakta yarar var.

16 Eylül'de toplanan DİSK'in revizyonist üst yönetimi «genel yas» kararı alarak «tabanını serbest bıraktı». «Genel yas» boyunca «halka karşı olan MC yıkılıp yerine halktan yana bir iktidar kuruluncaya kadar eylem» yapılacaktı. Bu kararla birlikte DGM direnişi başlamıştı. «Halktan yana bir iktidar kuruluncaya kadar» gibi bir iddia ile başlamış olmasına rağmen DGM direnişinden

DİSK üst yönetimi işçi sınıfının devrimci mücadelesi ile DGM'leri kaldırmayı değil, DGM yasasının 11 Ekim'e kadar parlamentoda görüşülmesini ve yasalaşmasını engellemeyi amaçlıyordu.

DGM direnişi boyunca diğer demokratik kitle örgütlerinin de direnişe geçmesi engellendi ve direnişteki işçilerin fabrikanın sınırlarını aşmamaları için DİSK üst yönetimince büyük bir çaba harcandı. Oysa direniş kararı alınırken «her gün eylem» kararı da alınmıştı. Yapılan tek eylem (!) ise kamyonlara, otobüslere bindirilmiş işçilerin Taksim mitingi (!) oldu.

DİSK üst yönetiminin DGM direnişindeki bu tavrının en temel nedeni CHP kuyrukçuluğu idi. DİSK üst yönetimi, DGM yasasını işçi sınıfının aktif devrimci mücadelesi ile engellemek yerine, CHP'ye destek olarak (daha doğrusu kuyruğuna takılarak) yasanın çıkışını CHP'nin parlamento mücadelesi ile engellemeyi tercih etti. Onun bu «tercihi» ise tamamen revizyonist karakterinin bir sonucudur.

DGM direnişi boyunca DİSK üst yönetiminin, işçilerin «işçilerin sokağa dökülmesinden» ürkmelerinin, var güçleriyle bunu engellemeye çalışmalarının bir başka önemli nedeni de, işçiler fabrika duvarlarını aşıp gösteriye başladıkları takdirde denetimi «elden kaçırma» korkuları idi. Direniş aktif bir biçime dönüşürse «goşistlerin» (proleter devrimcilerin) direnişe hakim olmalarından korkuyorlardı.

DİSK üst yönetiminin tüm bu tavırlarına ve aktif mücadeleyi engelleme çabalarına rağmen oligarşi işçi sınıfına bütün gücüyle saldırdı. Binlerce işçi işten atıldılar. Ve bu arada PROFİLO direnişi patladı. PROFİLO direnişi, bütün engellemelere

rağmen Türkiye işçi sınıfının DGM direnişinde **kendiliğinden** varabildiği en son nokta idi.

DGM direnişinden sonra işten çıkarılan işçiler bugüne kadar geçen 9 aylık süre içinde (bir kaç istisna dışında) DİSK üst yönetiminin tüm ilgisinin dışında kaldılar. Hatta bir çok fabrikada DGM direnişi sırasında işten atılanlara karşı DİSK üst yönetiminin ilgisiz kaldığını söyleyenler bizzat DİSK ve Maden-İş üst yönetimlerince işten attırıldılar.

Kabaca, böyle bir çizgi izleyen DGM direnişinin ardından DİSK'in revizyonist üst yönetiminin «DGM'yi ezdik, sıra MESS'de» sloganı daha en baştan MESS direnişinin de karakterini ortaya koymaktaydı.

Greve başlarken MESS'in talepleri şunlardı: 1) MESS'in Maden-İş tarafından tanınması, 2) Grup sözleşmesi. DİSK'in talepleri ise şöyleydi: 1) MESS'in sözleşmelerde taraf olmaması, 2) Grup sözleşmesinin olmaması, 3) DGM direnişinde atılanların geri alınması.

Taraflar bu taleplerle ortaya çıkarlarken ücret zammı ve diğer sosyal haklar konusunda tartışmıyorlardı. Bunların tartışılması ikinci bir safha idi.

MESS'in öne sürdüğü talepler Türkiye işçi sınıfı adına kabul edilebilecek talepler değildi. MESS'in sözleşmelerde taraf olarak kabul edilmesi ve daha da önemlisi grup sözleşmesinin kabulu, işçi sınıfının grev hakkının ezilmesi olacaktır.

İşkolu seviyesindeki grup sözleşmesi bir yandan her fabrikanın kendi somut şartların da ortaya çıkan talepleri karşılayamayacak, böylelikle işçilerin sendikalara karşı güvensizliğini ortaya çıkaracaktır. Fakat daha önemlisi, grup sözleşmesi ile güçleri kat kat artacak olan patronlara karşı işçilerin grev olanağı zayıflayacak hatta yok olacaktır. MESS'in tanınması ve grup sözleşmesi işçi-patron

ilişkilerine bunları getirirken küçük sanayicilerin tekeller karşısında ezilmesini, yok olmasını getirecektir. Grup sözleşmesi ile sağlanacak olan «ortalama sözleşme» ile küçük fabrikaların gücünün çok üstünde fakat tekellerin gücünün çok altında talepler gerçekleşecektir.

Açıktır ki, Türkiye işçi sınıfının grev silahını elinden alabilecek böyle bir talebe karşı DİSK'in giriştiği eylem tam anlamı ile desteklenmelidir.

Ancak, daha grevin ilk günlerinden başlayarak taraflar (DİSK ve MESS) DİSK'in bütün şamatasına rağmen (MESS'i ezdik, eziyoruz gibi) «anlaşma zeminini» aramaktadırlar.

«Anlaşma zeminini yaratıcı» ilk girişim DİSK'ten geldi. DİSK üst yönetiminden Şinasi Kaya 19 Haziran 1977 tarihli Milliyet'te yayınlanan «Düşünenlerin Düşüncesi» başlıklı açık oturumda «MESS i taraf olarak kabul etmemek gibi çağ dışı bir düşünceye sahip olamayız» diyerek MESS'i kabul etmenin bir redaksiyon sorunu olduğunu söyledi. Böylece «anlaşma zemini»nin ilk adımı atıldı. Gene aynı açık oturumda Şinasi Kaya «adına grup sözleşmesi diyerek, yeniden her işyeri için ayrı koşullar koyacaksak aramızda büyük ihtilaf kalmıyor» demektedir. Böylece DİSK üst yönetimi «grup sözleşmesinin» kabul edilebileceğini belirtmiş oluyor. Oysa, ister her fabrika için ayrı ayrı koşullarda, isterse ortak «ortalama» sözleşme yapılsın, bunun Türkiye için büyük bir farkı yok. Esas sorun grup sözleşmesi ile grev hakkının boğazlanmasıdır. Ve her fabrika için ayrı koşullarda fakat bütün iş kolu düzeyinde yapılacak bir sözleşme, grev hakkının boğazlanmasıdır.

DGM direnişinde işten atılanların geri alınması konusunda ise şimdilik DİSK üst yönetimi kararlı (!) görünmektedir. Ne var ki grevin başladığı

ilk günden beri aksi bir propaganda işçiler arasında yürütülmektedir. «5-10 kişi için grev sürmez» anlayışı yayılmaya çalışılmaktadır.

40 bin işçinin greve başlaması ile birlikte, bugüne kadar işçilerin grev fonlarını çar-çur edip, DİSK-Kent vs gibi «yatırımlara» harcayan DİSK üst yönetimi demokratik örgütlere para yardımı çağırısına başladı.

Şüphesiz para yardımı dayanışmanın bir biçimidir, ama tek biçimi değildir. Dayanışmanın bir çok başka biçimleri, aktif biçimleri de vardır. Ancak, DİSK'in başına çöreklenmiş olan revizyonist klik var gücüyle birer sınıf okulu olan grevlerde işçileri sosyalistlerden tecrit etmeye çalışmaktadır. Çeşitli demokratik örgütlerin, başka sendikaların, fabrikaların işçilerinin grevleri ziyaret etmesi, DİSK üst yönetiminin iznine bağlıdır. Ve bu izin sadece İGD ve İKD için verilmektedir. Geri kalanlar sadece para yardımında (!) bulunabilirler...

Ancak, grevci işçilerle sosyalistlerin canlı bağları bu tedbirlere (!) rağmen engellenememektedir. Çeşitli fabrikalarda revizyonist kliğin bu tedbirine karşı şiddetli tepkiler başladı. Bir çok fabrikanın işçileri DİSK genel merkezine giderek bu tedbirleri eleştirdiler. Kendi fabrikalarındaki grevlerde DİSK üst yönetiminin bu kararını tanımadıklarını bildirdiler.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 40.000 işçinin grevi şüphesiz sosyalistlerce kesin olarak desteklenecektir. Ama sosyalistler grev boyunca işçilere Maden-İş ve DİSK'in revizyonist yönetici kliklerinin uzlaşıcı tavırlarını sergileyeceklerdir. Özellikle üç noktada (MESS'in tanınmaması, grup sözleşmesinin reddi ve DGM direnişinde atılanların geri alınması) revizyonist kliğin uzlaşıcılığı teşhir edilmelidir. Zira bugün «anlaşma zemini» yaratan re-

vizyonist klik açıktır ki yarın anlaşmaya başlayacaktır. Türkiye işçi sınıfının mücadelesine ağır zararlar verecek olan yukarıdaki noktalarda MESS'in görüşleri kabul edilirken, büyük ihtimalle, belirli ücret zamları ve sosyal haklar «alınarak» işçilerin gözleri boyanmaya çalışılacaktır. Ancak kimsenin şüphesi olmamalı ki, Türkiye işçi sınıfı MESS direnişinden de DGM direnişinde PROFİLO'da olduğu gibi hiç değilse kendiliğinden patlayacak bir, iki direnişle çıkacaktır.

KURTULUŞ

Ulusal Sorun Üzerine Eleştiriler

Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin çeşitli sayılarında bu konuya ilişkin görüşlerimizi aktarmıştık. (Bkz. Kurtuluş, s. 2, 3, 6) Ancak bu, soruna yeniden dönmeyeceğiz anlamına gelmez. Ayrıca sorunu tam ve eksiksiz bir biçimde koyduğumuz iddiasını da taşımıyoruz. Doğru ve tutarlı bir görüş açısı ile soruna yaklaştığımız konusunda ise iddialıyız. Elbette ki sorun kendi evrimi içerisinde karşımıza yeni birtakım teorik ve pratik sorunlar çıkaracaktır. Ve bizler de, tekrar tekrar bu sorunlara doğru çözümlemeler getirebilecek araştırmalara gireceğiz. Ulusal sorun bugün çok daha geniş boyutlarda tartışılan bir sorun olmuştur. Bu konuda öteden beri varolan duyarsızlık ve suskunluk giderek yok olmaktadır. Eskiden entellektüel planda ilgilenilen konu bugün bir aktüalite meselesi olmuştur. Bu gelişmelerde çeşitli etkenlerin payı vardır. Kürt ulusunun, ulusal yaşamında meydana gelen değişiklikler, ulusal kurtuluş savaşlarının etkileşimi, vb. Bu etkenlere son dönemlerde Marksist öğretiyi kavramaya, araştırmaya yönelik yoğun çabalar da ilave edilmelidir. Bu etken-

ler ulusal bilincin gelişmesini ve bu meselenin platformunda küçümsenmeyecek ölçüde devrimci bir potansiyel güç doğmasını sağlamıştır. Yine bu faktörler Türkiye devrimi açısından ulusal sorunun (Kürt sorunu) taşıdığı önemin kavranılmasına da yardımcı olmuştur. Giderek çeşitli siyasi gruplar, bu konuya ilişkin olarak görüşlerini açıklamaya zorlanmışlardır. Artık sorunu görmezlikten gelmek mümkün değil. Hemen herkes bu konuda birşeyler söylemek zorunda olduğunun bilincinde. Hayli geç kalınmış da olsa, bu noktanın anlaşılması önemli bir adımdır. **Ancak Türk Marksistleri, geçmişteki şöven tavırlarını aşmaya çalışırken Kürt milliyetçiliğine karşı, Kürt Marksistleri ise öteden beri sosyalist harekette egemen olan Türk şövenizmine besledikleri haklı tepki ile yine Kürt milliyetçiliğine karşı uyanık olmalıdırlar.**

Devrimci hareketin birliği önünde esas engel olarak tesbit ettiğimiz hakim Türk milliyetçiliği çizgisi ile mücadele görevi bizi gelişmekte olan Kürt milliyetçiliği konusunda duyarsızlığa ve pasifliğe itmemelidir. Egemen ve saldırgan karakterinden ötürü hakim Türk milliyetçiliği, halkların ortak devrimci mücadelesi ve bunun pratik ifadesi olan ortak örgütlenme ilkesinin gerçekleşmesinde esas engeldir. Fakat reaksiyoner karakterinden ötürü, diğeri ile aynı seviyede ele alınmasa da bir diğer engel de Kürt milliyetçiliğidir. Nitekim ikinci tür milliyetçiliğin, zaman zaman, «ezilen ulusun şövenizmi olamaz» tezinin savunulması noktasına kadar vardırıldığını görüyoruz. Hatta Lenin'in yazıları buna dayanak yapılmaya çalışılıyor. Oysa ki Lenin ve Stalin daima iki tür milliyetçilikten, ezen ve ezilen ulus milliyetçiliğinden bahsederler. Söz konusu milliyetçilik, burjuva milliyetçiliğidir. Şüphesiz ki bu durum sosyalist önderlik altında olmayan ulusal hareketler

için *geçerlidir. İşçi sınıfının devrimci önderliği altındaki* bir ulusal hareketin devrimci niteliğinden ayrı olarak gerici ve şöven karakterinden bahsedilemez. Yani bu tür hareketin, burjuva önderliğindeki hareketler *gibi ikili bir muhtevası yoktur.* Proleter sosyalist önderliğindeki bir hareketin şövenizminden bahsetmek saçmalıktır. Fakat bunu burjuva ya da oportünist önderlikleri de kapsayacak biçimde genelleştirmek kesin olarak yanlıştır ve anti-Lenisttir. Yine bu konuda «Kürt Solu» ve «Türk Solu» diye bütünüyle birbirinden tecrit olmuş kavramlar yaratarak, «burası Kürdistan'dır, burada Türk solunun işi yoktur», «burada Bağımsız Türkiye sloganı atılamaz» vb. yanlış ve sekter tavırlar içerisine girildiği de sık rastlanan bir durumdur. Aynı görüş, ortak örgütlenme ilkesine de karşı çıkmakta, ayrı örgütlenme anlayışını mutlaklaştırmaktadır. Ve buna gerekçe olarak da Kürdistan'ın sömürge statüsü içinde oluşunu göstermektedir. Sömürge statüsünden hareket ederek, bu tür ülkelerde legal çalışma olanağının olamayacağı, demokratik kitle eylemlerinin konulamayacağı, bunun katliamlara yol açacağı, vb. görüşler öne sürülmüştür. Bütün bu sekter tavırların kaynağı, ulusal soruna işçi sınıfının görüş açısıyla değil, burjuva ve küçük burjuva görüş açısından etkilenerek yaklaşmaktır. Proleter enternasyonalizmi yerine küçük burjuva milliyetçiliğinin etkilerini geçirmektir. Kürt ulusunun sömürgeci boyunduruktan kurtuluşu davasını genel devrim meselesinden koparararak, ezilen ulusun kurtuluş hareketiyle, ezen ulusun devrimci hareketi arasında var olan sıkı ilişkileri, kopmaz bağları inkar etmektir. Ulusal dar görüşlülük, ulusal tecrit politikasına saplanmaktır. Oligarşik diktatörlüğün yıkılması yoluyla Kürt ulusunun kurtuluşunun gerçekleşebileceği imkanını reddetmektir. Küçük burjuva öfkesi ile

yola çıkmaktır. Marksizmi milliyetçiliğe göre değiştirmeye çalışmaktır.

Sömürge bağımlılığı içerisindeki bir ulusun şartlarında örgütlenme ve mücadele yöntemlerinde bir takım farklılıkların olacağı muhakkaktır. Legal ve illegal mücadele ve örgütlenme ilişkilerinde koşullara bağlı olarak birtakım değişiklikler ortaya çıkacaktır. Ama varolan legal mücadele imkanlarını ve demokratik kitle eylemlerini reddetmek, illegalizm hastalığına tutulmaktır. Yeraltı dünyasında devrim yapmaya kalkışmaktır. Keskin devrimcilik taslayarak ters yoldan pasifizme düşmektir. Oligarşik yönetimin politik örgütlenme üzerindeki yasakları ve sınırlamalarının diğer bölgelere kıyasla Kürdistan'da daha yoğun olduğu bir gerçektir. Genelde varolan politik hakların daha da daraltıldığı, hatta kimi zaman kullandırılmadığı doğrudur. Fakat sınırlı da olsa, bu haklardan yararlanmak yerine onları elinin tersi ile itmek, devrimcilik değil sol sekter bir tavırdır. Devrimciler oligarşik «yönetimin çizdiği sınırlar içerisinde değil, kendi çizecekleri sınırlar içerisinde» mücadele edeceklerdir. Ancak legal mücadele olanaklarından son kertesine kadar yararlanmak ve onu illegal çalışmalara bağlamak suretiyle. Örneğin, Mozambikte ulusal kurtuluşçular, değişik isimler altında kurdukları dernekler, kooperatifler, vb. gibi örgütlerle faaliyet gösterebilmişler ve anti-sömürgeci yayınlar çıkarmışlardır. Fakat mücadelenin şiddetlenmesiyle birlikte, demokratik kitle gösterilerinin üzerine sömürgeci yönetim, katliamlarla gidince durum değişmiştir. Barışçıl mücadele, yeni şartlarda geçersiz hatta zararlı duruma gelince bu defa tamamen yeraltı çalışmalarına yönelmişlerdir. Fakat bu yöneliş, ulusal kurtuluşçuların tercih sebebi olmamıştır. «Katı polis devleti, politik eylemleri yeraltına itti.» diyor FRE-

LİMO Lideri Edvardo Mondlane. (Mozambik Kurtuluş Mücadelesi, Yöntem Yayınları)

Barışçı yöntemlerle ve uluslararası anti-sömürgeci baskı güçlerini kullanarak kendi kaderlerini tayin hakkını elde edemeyen sömürgeler, Portekiz'de olabilecek köklü bir politik değişiklik imkanından da umut kalmayınca, «FRELİMO Liderleri silahlı mücadelenin tek mücadele metodu olduğuna inandılar.» (Mondlane, age, s. 162) Sömürge ülkelerdeki kurtuluş örgütleri sömürgeci ülkedeki politik değişikliklerin önemini ve bu yolla kendi kaderlerini tayin hakkının gerçekleşebileceğini yadsımadılar. Ama bugün ülkemizdeki bazı burjuva milliyetçi akımlar ve bunlardan etkilenenler bu olguyu reddetmektedirler. «Ondan bana ne» anlayışıyla hareket ederek, proleter enternasyonalizminden tavizler vermektedirler.

Örgütlenme meselesinde de milliyetçi görüşlerden etkilenerek yanlış bir politika izleyen bu akımlar, sömürge statüsünden hareketle, ayrı örgütlenmeyi savunmaktadırlar. Aynı şeyi değişik siyasi gruplar ileri sürmektedir. Şöyle ki: «Ancak milli meseleyi özünde bir köylü meselesi olarak görmeyenler, onu emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele eden, genel devrim meselesinden koparanlar ilerici ya da gerici olduğuna bakmaksızın her türlü milli hareketi destekleme eğilimindedirler. Bu eğilimin vardığı en aşırı nokta Kürdistan'ın sömürge olduğu tezidir. Bu milliyetçi tez, Türkiye'nin emperyalist ve sömürgeci olduğu anlayışına dayandırılmaktadır. Türkiye emperyalist ve sömürgeci bir devlet midir?», «Kürdistan'ın sömürge olduğu tezi iki milliyetten halkımızın emperyalizme ve feodalizme karşı mücadelesinin yerine, Kürt halkının, Kürt hakim sınıflarının önderliğinde Türk hakim sınıflarına karşı mücadelesini geçirmektedir.» (Aydınlık, s. 74 «Stalin'in Proletarya Devrimi Çağında

Milli Mesele Kitabı Üzerine» başlıklı makaleden) Bu konuda, «Emeğin Birliği»nden arkadaşlar da aynı doğrultuda konuşuyorlar. «Küçük burjuva milliyetçiliğinin salt kurtuluş burjuvazinin önderliği, ayrı örgütlenme iddialarına haklılık kazandırmak için, tezlerinde (bu görüşlerin maddi temeli olarak) Kürdistan'ın bir sömürge olduğunu iddia ediyorlar.» «Biz küçük burjuva milliyetçiliği demekle yalnız Kürt küçük burjuva milliyetçiliğini kastetmiyoruz. Gerek Kürt olsun, gerek Türk olsun proletaryanın sınıf mücadelesi yerine salt kurtuluş mücadelesini koyup, burjuvazinin öncülük edeceğini iddia ederek sınıf mücadelesini tali planda gören ve bilinmiyen bir tarihe erteleyen, Kürt ve Türk ulusları ile diğer azınlık proletaryalarının birlikte örgütlenmeleri yerine, her ulusun ayrı örgütlenmesini savunan tüm görüşlere (hangi ulustan ve milliyetten olursa olsun) küçük burjuva milliyetçi görüşler diyoruz. Mesela: Sosyalist Kurtuluş Dergisi (Kurtuluş Sosyalist Dergi, s. 2-3) gibi Kürt ulusunu sömürge olarak niteleyen ve ulus proletaryalarının ayrı örgütlenebileceğini savunan arkadaşlar gibi.» (Mücadele Birliği, s. 42-43)*

TİP de aynı iddiayı ileri sürmektedir. «Sınıfsal ilişkiler, bu ilişkilerin güncel durumu ve sonuçları bir kenara itilerek, aynı coğrafi sınırlar içinde ezilen ulus sömürge halkı, yaşadığı bölge ise sömürge olarak tanımlanıyor. Bu tanımlamanın mantıki sonucu ise, kimi zaman açıkça, kimi zaman da üstü kapalı biçimde belirtildiği gibi, sömürge halkının egemen sınıflar da dahil olmak üzere ve onlarla birlikte bütün sınıf ve tabakaların sömürgecilere karşı harekete geçmesi gerektiği oluyor.» (Yürüyüş, 8 Haziran 1976, «Ulusal Sorun Ve Devrimci Mücadelenin Bütünlüğü» başlıklı makaleden.)

---

* **Yaptığımız alıntıda cümle kuruluşundaki hatanın baskı hatası olduğu kanısındayız. - Kurtuluş**

Görüldüğü gibi bu görüşlerin tümü çakışmaktadır. Hepsi de Kürdistan'ın sömürge olmadığını, fakat ezilen ulus olduğunu (hatta Emeğin Birliği'nden arkadaşlar, sömürge-ezilen-bağımlı ulus kategorilerini birbirlerinden çok farklı statüler olarak getirmektedirler. (1) Aksini iddia etmenin ise ayrı örgütlenmeyi ve burjuva önderlik altında' kurtuluş önermek olduğu vb. türünden itirazlar getiriyorlar. Bu itirazları tek tek ele almakta fayda var.

Kürdistan'ın sömürge olamayacağını iddia edenlerin yanıldığı nokta, yalnızca emperyalist ülkelerin sömürgeleri olabileceği şeklindeki görüştür. Bu anlayışa göre sömürgecilik ve emperyalizmi eşzamanlı olgular olarak, zamandaş olgular olarak görmek gerekir. Oysa sömürgeciliğin tarihi emperyalizmin tarihinden hayli gerilere gider. Lenin'in de belirttiği gibi, Köleci Roma bile sömürgeci bir politika izliyordu. Fakat sömürgecilik esas olarak kapitalizmle birlikte gelişmiştir. Sömürgeciliğin tarihi, kapitalizmin tarihine ayrılmaz bir şekilde bağlıdır. Emperyalizm döneminde ise sömürgecilik uç noktasına varmış ve çöküşe yönelmiştir. Ne var ki kapitalizm öncesi sömürgecilik, kapitalist dönemdeki sömürgecilik ve emperyalizm çağındaki sömürgeciliği birbirinden ayırdeden önemli farklar vardır. Feodalizmin tasfiye edildiği ve onun yıkıntıları üzerinde kapitalizmin geliştiği dönemde sömürgeler ucuz köle emeği, zengin hammadde kaynakları ile, alabildiğine sömürülüyor ve Avrupa ülkeleri için ilkel sermaye birikimini sağlıyorlardı. Gelişen kapitalizm sömürgeleri esas olarak emtia ihraç alanları olarak kullanıyordu. Fakat emperyalizm çağında sömürgeler daha ziyade sermaye ihraç alanları olmuştur. Yine sömürgecilik yöntemlerinde birtakım değişiklikler ortaya çıkmıştır. Kısaca emperyalizm ve sömürgecilik zamandaş olaylar değildir. Ve sömürgeci ülkelerin

mutlaka emperyalist olmaları gibi bir şart yoktur. O taktirde emperyalist bir ülke olmadığı halde Portekiz'in nasıl sömürgelere sahip olabildiği izah edilemez. Portekiz, kendisi bir yarı-sömürge olduğu halde, bağımsızlıklarından önce Gine, Angola, Mozambik gibi sömürgeleri vardı. Etyopya bir yarı-sömürgedir ve kendisinin de Eritre diye bir sömürgesi vardır. Umman kendisi bir yarı-sömürge olduğu halde, Dofar diye bir sömürgesi vardır. Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Aynı coğrafî sınırlar içerisinde sömürge bir bölge ya da ülke olamaz iddiasına verilecek cevap ise, Dofar'ın Umman sınırları içerisinde ve Eritre'nin Etyopya ile aynı coğrafi sınırlar içerisinde olduğudur. Çarlık Rusyasında sömürgeler de aynı devletin sınırları içerisinde yer alıyordu. Aynı coğrafi sınırlar içerisinde sömürge bir ulus olamaz tezi, sömürgeleri, denizaşırı ülkelerde kara derililerin yaşadığı, hindistan cevizi yetişen bölgelerde arayan bir anlayıştan kaynaklanıyor olsa gerek.

Denilebilir ki; nasıl oluyor da yarı-sömürgelerin sömürgeleri ya da deyim uygun düşerse «sömürge içinde sömürge» olabiliyor? Bize göre bunun çeşitli sebepleri var. Birincisi, bu yarı-sömürgelerin sömürgeleri üzerinde emperyalistlerin kendi aralarında bir anlaşmaya varamamaları. İkincisi, bu sömürgelerin başka devletlere ait olması, emperyalist devletlerin bu ülke halklarını sömürmelerine ve bu ülkelere sermaye ihraç etmelerine engel teşkil etmemesi. Örneğin Portekiz'in sömürgelerinde en büyük sermaye yatırımları Portekiz'e değil ABD, İngiltere, Fransa'ya aittir. Buna benzer başka etkenler sayılabilir.

Kürdistan'ın sömürge bağımlılığı statüsüyle, burjuva önderlik altında ulusal kurtuluş önermenin

de bir irtibatı kurulamaz. Burjuvazinin ulusal kurtuluş için savaştığı devirler çoktan geçmiştir. Çağımızda bu görev proletaryanın omuzlarındadır. Fakat bu, bazı istisnai durumlarda burjuvazinin bazı kesimlerinin bağımsızlıktan yana tavır almayacağı anlamına gelmez. Bu tavırlarının tutarlılığı ise, tartışma götürür elbet.

Ezilen-Bağımlı-Sömürge-Yarı-Sömürge kategorileri üzerine: Lenin, emperyalizmin tayin edici çizgilerinden birinin de bu dönemde dünyanın ezen ve ezilen uluslar şeklinde ayrılmasıdır diyor. Ve bunun temel önemde bir ayrım olduğunu vurguluyor. Belirtelim ki Lenin, ezilen ulus ve bağımlı ulus kavramlarını bir ve aynı kavramlar olarak, birbiri yerine kullanır. Bunlar arasına bir ayrım koymaz. Ancak ezen, ezilen uluslar ayrımı genel bir ayrımdır. Bunun içerisinde ezilen ulusun emperyalist ya da sömürgeci devlete hangi statü ile bağlı bulunduğunu koymak gerekir. Ve Lenin ezilen uluslar kavramı içerisinde «sömürge bağımlılığı» ve «yarı-sömürge bağımlılığı» gibi başlıca iki tipik biçim koyar. Şeklen de olsa, siyasal bağımsızlığına sahip olan uluslara yarı-sömürge, hem siyasal hem de ekonomik olarak ilhak edilmiş uluslara ise sömürge denilir. En önemli ayrım noktası budur. Bağımlı ulus ile sömürge uluslar arasındaki ayrıma ise, emtia üretimi ve kapitalizmin gelişme seviyeleri açısından bakar. Yani başlıca farkın iktisadi gelişme seviyeleri arasındaki fark olduğunu söyler. Ancak emperyalizmin aynı zamanda sermaye ihracı demek olduğunu, sermaye ihracının girmediği ülkelerin ise hemen hemen kalmadığını vurgulayarak, bu farkın da artık ortadan kalktığını söyler. Bilindiği gibi emperyalizmin özelliklerinden birisi de, girdiği ülkelerde kapitalizmi hızla geliştirmesidir. Fakat devrimci bir tarzda aşağıdan yukarıya değil, yukarıdan aşağıya kendi pazar

menfaatlerine uygun olarak yapar. Yine Lenın Rusya için bağımlı uluslar ve sömürge uluslar arasına bir ayrım koymak saçmalığın dik alasıdır, diyor. Ve Lenin'in bağımlı uluslar kategorisinde saydığı uluslar birkaç ileri Avrupa ülkesi idi. Öyle ki aralarında, örneğin, Polonya da kapitalizmin Merkezi Rusyadan bile daha ilerde olduğunu, hatta buradan Polonya'ya işçi göçü olduğunu söyler. Hele günümüz açısından bağımlı ulus ve sömürge ulus ayrımına gitmek pek mümkün değil. Söz konusu olan emperyalizme bağımlı ülkelerin sömürge mi, yarı-sömürge mi olduğudur. Lenin'in emperyalizm kitabında verdiği çizelgeye baktığımızda dünyanın büyük çoğunluğunun sömürge bağımlılığı içerisinde olduğunu görüyoruz. Yarı-sömürge kategorisine örnek olarak Lenin, Çin, Mısır ve Türkiye'yi sayar. Oysa günümüzde emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi dediğimiz dönemde, bu noktalarda değişiklik olmuştur. Şöyle ki, yarı-sömürge ülkeler büyük çoğunluğu oluştururken, sömürge durumundaki ülkeler oldukça azalmıştır. Bu durum da emperyalizmin ulusal kurtuluş savaşlarının ulaştığı boyutlar sonucu gerilemesi ve birçok ülkeye siyasal bağımsızlığını tanımak zorunda kalması ile izah edilir. Bu dönemde emperyalizm belirleyici olarak yeni sömürgecilik metodlarına başvurmaktadır. Bu eski sömürgecilik politikasını terk ettiği anlamına gelmez. Zorunlu kaldıkça bu yöntemleri de kullanmaktadır. Ancak sömürgeciliğin resmen insanlık suçu olarak ilan edildiği bir dönemde bu yöntemler pek geçerli değil. ABD'nin, diğer emperyalist ve sömürgeci ülkelerin, bu arada Türkiye'nin ve Demirel'in bile anti-sömürgeci bir görünüm sergilemeye çalıştığı unutulmamalıdır.

Burjuva Milliyetçiliğini Savunma Tarzları: Burjuva milliyetçiliği bugün değişik biçimler altında sa-

vunulmaktadır. Kürt milliyetçiliğine ve ondan etkilenmelere, onu savunma biçimlerine biraz evvel değinmiştik. Örgütlenme meselesinde bu konuya tekrar döneceğiz. Burjuva milliyetçiliğinin savunuluş tarzlarını şu başlıklar altında toplamak mümkün:

1 — Ulusal soruna Kemalizmin yanlış olarak değerlendirilmesi ışığında yaklaşmak. «Devrimci milliyetçilik», «sol» ve «küçük burjuvazinin en sol kanadının radikal politik tutumudur» şeklindeki geçmişe ait değerlendirme. Mahir Çayan bu değerlendirmenin ışığında Kemalistleri sınıflar mevzilenmesi planında vasıtasız ihtiyatlar arasında saymıştır. Bu görüşü hâlâ savunuyor görünen **Devrimci** Gençlik Dergisi ulusal sorun konusunda birşeyler söylemeye çalışıyorsa da bocalıyor. Birkaç satırlık değinmelerle konuyu geçiştirmeye çalışıyor. Arkasından söylediklerini de reddediyor. Öyle değil böyle demiştik, spekülasyon yapılıyor, vb. «Yukarıda da belirttiğimiz gibi konuyu sloganlar düzeyinde tartışmak kısır ve yanlış olacaktır. Çünkü savunulan sloganlar, savunulan programların bir ifadesidir. (ve bu sloganlardan vazgeçebilenler böylece milli meseledeki gerçek programlarını ve niyetlerini açığa çıkarmış olurlar). Evet, biz, «Halklara Özgürlük» sloganını savunuyoruz.» (Şöyle savunuyor arkadaşlar) «...Türkiye halkı da desek, Türkiye halkları da desek ulaşacağımız siyasi sonuçlar değişmeyecektir. Ama yeter ki bu konuda art niyetli olmayalım ve egemen ulus milliyetçiliğinin önyargılarına alet olmayalım.» (DGD, s. 8) Doğrusu mükemmel bir savunma. Şiarlar gerçeği olduğu gibi yansıtmak zorundadır. Gerçek ezen ve ezilen iki ulusun varlığı ise, o taktirde doğru şiar: «Halklara Özgürlük»tür, «Halka Özgürlük» şiarı değil. Mesele niyetin ardındaki ile de açıklanmaz. Onu Tanrı bilir, biz değil. Alıntıya devam edelim: «Ve biliyoruz ki, milli me-

sele Türkiye gibi 'yeni-sömürge' bir ülkede emperyalizme bağımlı bir ulusun oligarşisinin aynı zamanda sömürgeci bir siyaset izlediği tesbitinden yola çıkarak, kesintisiz devrimin perspektiflerini derinleştiren bir program çerçevesinde ele alınmalıdır. Ancak böyle bir program milli mesele ile ilgili daha ileri ve daha açık seçik sloganlara sahip olacaktır.» (DGD, s. 8)

Görüldüğü gibi, Devrimci Gençlik Dergisi, «ve biliyoruz ki» diyerek bilgiççe, oligarşinin «sömürgeci siyaset izlediği tesbitinden yola çıkarak» konuyu «program çerçevesinde» ele alacağını müjdeliyor. Gayret arkadaşlar diyeceğimiz oldu. Fakat ne görelim: «Dergimizin 1. ve 8. sayısında yayınlanan iki yazıda geçen bazı terimler farklı yorumlara ve spekülasyonlara yol açmıştır. Birinci sayıda yer alan Hakkari olayı ile ilgili haberde ve 8. sayıdaki «Halklara Özgürlük» yazısında geçen «Türk oligarşisinin sömürgeci siyaseti», «sömürgeci Türk burjuvazisi» gibi bazı ifadeler milli mesele konusunda belirli bir tezin ve yanlış fikirlerin savunulduğu imajını yaratacak şekilde yorumlanmasına müsaittir.» (DGD, s. 9-10)

Bir ata sözünü hatırladık, «Dağ doğura doğura fare doğurdu.» Devrimci Gençlik Dergisinin 8. sayısında milli meselede çıkış noktalarının sömürge tesbiti olacağını söyleyen arkadaşlar, «15 Günde Bir Çıkan», «Emperyalizme Ve Oligarşiye Karşı Devrimci Gençlik» Dergisinin 9. sayısında hiç değilse dürüstçe özeleştiri yapacaklarına «spekülasyonlara yol açmıştır» diyerek karınları ağrımadan yeni bir «tesbit» yaptılar. Meseleyi sloganlar düzeyinde tartışmak yanlıştır diyen Devrimci Gençlik Dergisi, her gün aynı yanlışı tekrarlayarak ve kendi deyişiyle, «havanda su döverek» bugüne geldi. Başı sıkıştıkça

da «bu konu bir siyasi program seviyesinde ele alınarak çözülebilir ki, bu derginin kapsamını aşan bir konudur.» (DGD, s. 9-10) diyerek sıyrılmaya çalıştı. Elhak doğrudur. Fakat 'derginin kapsamını' değil, bol tesbit yapan 'küçük ustalar'ın kapsamını demek daha doğru olacaktır.

Şimdi akla bir soru geliyor. Devrimci Gençlik Dergisinin esasen siyasetsizlik olan bu siyaseti nereden kaynaklanıyor? Bize göre küçük burjuva kolaycılığı ve reçeteciliğinden, Kemalizmin yanlış değerlendirilmesinden, doğru dedikleri görüşlerin doğruluğundan endişe etmekten. Bunun göstergesi Devrimci Gençlik Dergisi çevresinin pratiği oluyor.

Bize kalırsa bu arkadaşlar Kemalizm konusundaki anlayışlarını, reçeteciliği ve dogmacılığı terk etmedikleri sürece diğer siyasi konularda olduğu gibi, milli meseleye de doğru bir görüş açısı getiremezler.

Kısaca Kemalizm konusu: Kurtuluş'un daha önceki sayılarında bu konuya yer verilmişti. Kemalizmin, milli ticaret burjuvazisinin ideolojisi olduğu ve tabiatı gereği ikili bir karakterinin bulunduğu söylenmişti. Bu ikili karakterlerinden biri onun anti-emperyalizmidir. Ancak bu anticilik, onun sınıfsal çıkarları temeli üzerinde bir anticiliktir. Emperyalizmin, büyük sanayi ve ticaret odaklarındaki askeri işgali, ticaret burjuvazisinin kendi emtialarını pazarlamasını engelliyor ve pazar menfaatlerini zedeliyor. Ve milli burjuvazi askeri işgale karşı direniyor. Direnmesi sonucunda fiili askeri işgal kalkıyor. Fakat yarı-sömürge yapı devam ediyor. Ve direnme de bu noktada bitiyor. Kaldı ki direnme içerisinde dahi emperyalizmle el altından anlaşmalar devam ediyor. Yine bu direnme dört yıl sürebiliyor. İşte Kemalizmin anticiliği bu kadar sürüyor.

Yani fiili işgalin sürdüğü o özel koşullar içerisinde. Ondan sonra - ise emperyalizmle iyice bütünleşme, kapitalizm tercihi vb. başlıyor. Bu yanı Kemalizmi karakterize eden yan olarak görmek yanlıştır. Onu karakterize eden şey burjuva ideolojisi olmasıdır ki, Şnurof'un ve Stalin'in görüşleri de bu yöndedir. Yine Kemalizmi doğru olarak değerlendirmek için bazı göstergelere bakmak gerekir. Örneğin Dr. Sun Yat Sen'den Lenin, «Sun Yat Sen'in programının her bir satırında militan ve içten bir demokrasi ruhu seziliyor» (DUKH, s. 63) diyor. Ve ondan «bir devrimci demokrat» olarak söz ediyor. Mao da onu bu şekilde değerlendiriyor. Fakat Sun Yat Sen'i devrimci bir demokrat, gerçek demokrat yapan politikası ne idi? Üç Halk İlkesine bakmak gerekir: 1 — ÇKP ile ittifak. 2 — Sosyalist Sovyetler Birliği ile dostluk, 3 — İşçilere ve köylülere refah. Anti-emperyalizm, anti-feodalizm, milliyetlere özgürlük politikası vb. Bu göstergelerin ışığında Kemalizme baktığımızda ise şunu görüyoruz:

1 — Anti-komünizm, komünist hareketin ezilmesi, komünistlerin katledilmesi,

2 — Sosyalist ülkelere karşı emperyalist ülkelere teslimiyet,

3 — İşçilere ve köylülere karşı burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının çıkarlarını temsil etmek.

Kürt ulus hareketlerini katliamlarla bastırmak. İşçi ve köylülerin talepleri üzerine yoğun militarist baskılar, vb.

Böyle bir kemalizmin devrimci milliyetçiliğinden değil, ırkçı-şöven milliyetçiliğinden bahsetmek mümkün olabilir. «Sol» oluşundan ya da radikalizminden bahsetmek ise hiç mümkün değil. Soruna

bir kıyaslama ile açıklık getirmeye çalıştık. Bu noktada Mustafa Kemal'i Sun Yat Sen ile değil Çan Kay Şek'le kıyaslamak daha doğru olacaktır. İşte Devrimci Gençlik Dergisi, Kemalizmin devrimci milliyetçiliğini savunduğu için onun Kürt ulus hareketleri karşısındaki ırkçı-şöven tavrını göremiyor.

Sonuç olarak Devrimci Gençlik Dergisi çevresi, Kemalizm konusundaki politikasının yanlışlığını görmek istemedikçe, Mahir Çayan'ın ittifaklar meselesi açısından değerlendirdiği soruna, taktik hata vb. gibi yaklaştıkça ulusal meselede resmi devlet ideolojisini savunacak ve şövenizmin bataklığında kulaç atacaktır. Mesele budur.

2 — Burjuva milliyetçiliğinin savunuluş biçimlerinden birisi de ulusal sorun ile sınıfsal sorun arasındaki ilişkiler noktasında ortaya çıkmaktadır. Ulusal sorun ile sınıfsal sorun arasındaki ayrım siliniyor ve sorun sınıfsal soruna indirgeniyor. Bu yanlışa ortak örgütlenme ilkesinin geçerliliğini ispatlama düşüncesinden hareketle düşülüyor. Yine aynı düşünce ile Kürdistan'ın sömürge olduğu da reddediliyor. (2)

Kürdistan'ın sömürge statüsü içerisinde olduğunu söylerken, biz, sömürgecilik kavramını oluşturan ögelerden ve göstergelerden hareket ederek bu göstergelerin veri olarak Kürdistan'da bulunup bulunmadığını araştırmıştık. Bu konuya yeniden dönmeyi gereksiz görüyoruz. Çünkü Kurtuluş (sayı 6) da bu nokta açıklanmıştı.

ÖRGÜTLENME SORUNU

Sömürgecilik statüsü ile ayrı örgütlenme arasında doğrudan bir bağ söz konusu değildir. Ayrı örgütlenmenin mutlaklaştırılması, soruna burjuva

demokratik görüş açısıyla yaklaşmaktan kaynaklanıyor. Proletaryanın önderliğindeki bir hareket ile, burjuva önderlik altındaki bir ulusal hareketin ortak örgütlenmesi elbette ki sözkonusu olamaz. Ancak cephe birliği sözkonusu olabilir. Fakat işçi sınıfı önderliğindeki ezen ve ezilen ulusun devrimci hareketi için bazı istisnai koşullar varolmadıkça ayrı örgütlenme savunulamaz. (3) İlke, sınıf esasına dayalı örgütlenmedir. Leninist örgütlenme anlayışı budur. Leninist örgütlenme tipi uluslararası örgütlenme tipidir. Milliyetlere göre değil. Ayrı örgütlenmeyi savunan görüş, ulusal meseleyi sosyal devrim genel meselesinden kopararak ele aldığı için buraya varmaktadır. (4)

Leninist görüş açısından doğru olan ortak örgütlenme ilkesidir. Çarlık Rusyasının sömürgeleri için Bolşevikler ayrı örgütlenmeyi değil, merkezi politik örgütlenmeyi savundular. Orta Doğuda Kürdistan'ın her parçasında ezilen Kürt ulusunun kurtuluşu ezen ulusların proletaryası ile en sıkı birlikten geçer. Kürt ulusunu baskı altında tutan bütün sömürgeci yönetimler, Kürt ulus hareketlerine karşı kendi aralarında ekonomik-politik, askeri her alanda sıkı bir ittifak içerisine girdiklerine göre, bu gerçek kendisini daha acil bir biçimde dayatmaktadır. Kürt ulus hareketleri dinamizm kazandıkça, İran, Irak, Suriye ve Türkiye'nin sömürgeci güçleri arasındaki trafiğin her seferinde sıklaştığı hatırlardadır.

Mehring'in Polonya için söyledikleri öğreticidir. Mehring proletaryanın çıkarlarını kast ederek «bu çıkarlar kesinlikle, Polonya'yı paylaşmış olan üç ülkede (5), Polonyalı işçilerin sınıfsal yoldaşları ile kayıtsız olarak birlikte savaşmaları gerektiğini ortaya koyar. Burjuva devriminin özgür bir Polonya yaratabileceği devirler geçmiştir. Bugün Polonya'-

nın yeniden doğuşu ancak, modern proletaryanın da zincirlerini kıracağı sosyal devrim sayesinde mümkün olabilir.» (Programımızda Ulusal Sorun, Iskra Sayı 44, Temmuz 1903, aktaran Lenin, Collected Works, c. 6, Sayfa, 454-463, tam metin için bkz. Kurtuluş, s. 11) Lenin, sosyalistlerin, ulusların kendi kaderlerini tayinini savunurlarken özellikle proletaryanın kendi kaderlerini tayinini öne sürmek zorunda olduklarını vurgulayarak: «...ezilen ulusun sosyalistleri, ezilen ulusun işçileriyle ezen ulusun işçilerinin tam ve kayıtsız şartsız birliğini, örgütsel birlik dahil olmak üzere, savunmalı ve uygulamalıdırlar. Bu olmadan Burjuvazinin her çeşitten entrikaları, kalleşlikleri ve hileleri karşısında proletaryanın bağımsız politikası savunulamaz ve işçi sınıfı, öteki ülkelerin işçileriyle sınıf dayanışmasını gerçekleştiremez. Ezilen ulusların burjuvazisi işçileri aldatmak için ısrarla ulusal kurtuluş sloganlarına başvurur.» (Lenin, UKTH, s. 158) diyor.

Yine Lenin, PSP (Polonya Sosyalist Partisi)nin «...biz ancak Çarlığı, Polonyayı ortadan kaldırmak suretiyle zayıflatabiliriz, onu devirmek ise Rus yoldaşların görevidir.» şeklindeki görüşüne cevaben, bu «proletaryanın hayati çıkarlarını burjuva demokratik ulusal bağımsızlık kavramına feda etmekten daha fazla bir anlama gelmez. Ekonomik gelişim siyasi bütünün farklı parçalarını gittikçe daha fazla bir araya getirmeye devam ettikçe, bütün ülkelerin burjuvazisi ortak düşmanları proletaryaya karşı ortak müttefikleri Çarlığı desteklemede gittikçe daha sıkı bir biçimde birleştikçe Polonya Sosyalist Partisinin bizim Çarlığın devrilmesi amacımızdan farklı olan Rusya'nın parçalanması isteği boş sözdür ve öyle kalacaktır. Ama şimdi bu otokrasinin boyunduruğu altında inleyen proletaryanın kuvvetlerinin bölünmesi Polonya Sosyalist Partisinin hatasının

dolaysız sonucu, onun burjuva demokratik formüllere kapılmasının dolaysız ürünü, acı gerçekliktir.» (Kurtuluş, Sayı 11) diyor. Bugün ülkemizde kendi görevini salt sömürgeciliğe karşı mücadele etmekle sınırlayan küçük burjuva milliyetçiliğine söylenecek en iyi sözler PSP'nin aynı türden iddialarına Lenin'in yönelttiği sözlerdir. Bizim baş çelişkimiz farklıdır, bizim davamız ayrıdır diyenlerin Lenin'in bu makalesini okumaları yerinde olur. Küçük burjuva milliyetçilerimiz ve bundan etkilenen akımlar, orada PSP'nin şahsında kendilerinin ileri sürdüğü tüm itirazları ve Lenin'in bu itirazlara cevaplarını bulacaklardır. Bu anlamda Polonya Sosyalist Partisi ile Lenin'in polemikleri öğreticidir.

Otokrasinin iğrenç tarihi bize, otokrasi tarafından ezilen çeşitli milliyetlerin işçi sınıfları arasındaki muazzam yabancılaşmayı bir miras olarak bıraktı. Bu yabancılaşma otokrasiye karşı mücadelede büyük bir bela, büyük bir engeldir. Ve biz ayrı partiler yahut bir partiler 'federasyonu' gibi ilkeler yaratarak bu belayı meşrulaştırmamak yahut bu berbat durumu kutsamamak zorundayız. En az dirençli yolu izlemek ve bugün Bund'un yapmak istediği gibi, herkesin, «ondan bana ne» kuralını izleyerek kendi köşesinde kendisini rahata vermesi kuşkusuz en kolayı ve en rahatıdır. Birliğin gerekliliğinin bilincine ne kadar varırsak ve tam bir birlik olmaksızın otokrasiye karşı toptan bir saldırının imkansızlığına ne kadar inanırsak, siyasi sistemimizin koşulları içerisinde merkezi bir mücadele örgütünün gerekliliği o kadar aşikar hale gelir.» (age.) «Durum bu olunca otokrasi gittikçe daha fazla birleşen uluslararası burjuvaziye karşı bu otokrasi tarafından ezilen tüm milliyetlerin proletaryalarının verdiği mücadelenin başarısı için merkeziyetçiliğin esas olduğunun ispat edilmesini deneyin ve gerçek ha-

reketin derlenmesine bırakılması daha iyi olur.» (Lenin, age.) Evet ayrı örgütlenmeyi savunan arkadaşların Lenin'in bu sözlerini belleklerine iyice sokmalarını salık veririz.

Elbette ki merkezi siyasi örgütlenmenin, (ortak örgütlenmenin), partinin Kürdistandaki kolu geniş bir özerkliğe sahip olabilecektir. Partinin Kürdistan bölümünün yönetimi yerel marksistlerin denetiminde olacaktır. Kendi ulusunun yaşamını ve ülkesinin şartlarını daha iyi bildikleri ve devrimci çalışmalarda aynı milliyetten oldukları için bu durum birtakım avantajlar sağlayacaktır.

«...tek çare işçi sınıfı birliği ilkesine dayanan örgütlenmedir. Rusyadaki bütün milliyetler işçilerinin yerlerinde birleşmiş tek bir kollektivite içinde gruplandırılması, bu grupların tek bir parti içinde birleştirilmesi, işte görev budur. Söylemeye lüzum yok ki partinin bu şekilde kurulması tek bir bütünün içinde, partinin içinde bölgelere geniş bir özerklik tanınmasını yasaklamaz, tam tersine bunu gerektirir.» (Stalin MMM s. 81)

Bu konuda diyeceklerimiz şimdilik bu kadar.

KURTULUŞ

NOTLAR

(1) Kürdistan'ın sömürge değil ezilen ulus olduğunun göstergelerinden biri olarak da «ortak parlamento» yu göstermektedirler. Oysa mevcut parlamentodaki Kürt milletvekilleri Kürt ulusunun temsilcileri değil, Kürt egemen sınıflarının temsilcileridir. Sömürgeci güçler bunu başka türlü göstermeye çalışabilirler. Örneğin; ilk mecliste yer alan Diyab Ağa Hasan Hayri vb. milletvekilleri mer-

kezi otorite ile bütünleşen ve onlar tarafından payelendirilen unsurlardır. Kürt ulusunun iradesi ile seçilmiş değillerdir. Bu unsurlar, Kürt ulus hareketlerinin karşısında ve sömürgeci güçlerin yanında yer almışlardır.

(2) Bu noktada Kürt milliyetçileri ise sınıfsal sorunu bir kenara itip, ulusal sorunu ondan kopararak ele almaktadırlar.

(3) Bu iki hareket, ortak çıkış noktaları olan ve ortak düşmana yönelik hareketlerdir.

(4) Bu arkadaşlar, ulusal sorunu anti-oligarşik ve anti-emperyalist demokratik halk devriminin bir parçası olarak değil, kendi başına bir bütün olarak ele almaktadırlar. Bütünleri ulusal sorun olmaktadır.

(5) Polonya; Avusturya, Almanya ve Rusya arasında üç parçaya bölünmüştü.

Burjuva Partilerine Karşı Tavır

Sosyal-Demokrasinin burjuva partilerine karşı tavrı sorunu, «genel» veya «teorik» diye bilinen sorunlardan biridir, yani belirli bir anda partinin karşılaştığı herhangi belirli pratik görevle doğrudan bağıntılı olmayan sorunlardandır. R.S.D.İ.P.'nin Londra konferansında, Menşevikler ve Bundcular böylesi sorunların gündeme sokulmasına karşı şiddetli bir mücadele yürüttüler ve maalesef, bunda *hiçbir gruba bağlı olmayan* Troçki tarafından da desteklendiler. Partimizin oportünist kanadı, diğer Sosyal-Demokrat partilerinkiler gibi, Kongre için «işe dayanan» veya «pratik» bir gündemi savundu. «Geniş ve genel» sorunlardan kaçtılar. Son tahlilde geniş, ilkeye dayalı siyasetin biricik gerçek, pratik siyaset olduğunu unuttular. Daha önceden genel sorunları halletmeden kısmi sorunlarla uğraşan herhangi birinin kaçınılmaz olarak ve her adımda, kendisi farkında olmadan bu genel sorunlara «karşı geleceğini» unuttular. Her tekil durumda bunlara körcesine karşı çıkmak, kişinin siyasetini en kötü yalpalamaya ve ilke yoksunluğuna mahkum etmesi demektir.

Bolşevikler Kongre gündemine oldukça çok sayıda «genel sorunları» dahil etmek üzerinde ısrar

ettiler, ama ancak bir tanesini, Polonyalıların ve Letonyalıların yardımı ile geçirmeyi başardılar burjuva partilerine karşı tavır sorununu. Bu sorun sadece Kongredeki ilke sorunları arasında değil fakat aynı zamanda genel olarak tüm çalışma arasında da ilk sırayı aldı. Böyle oldu ve böyle olmak zorundaydı, çünkü bütün ayrılıkların, elbette bütün öze ait ayrılıkların, Rus devriminde proletaryanın pratik siyasetinin sorunları üzerindeki bütün anlaşmazlıkların gerçek kaynağı proleter olmayan partilere karşı tavrımızın ayrı bir değerlendirilişiydi. Rus devriminin ta başından beri Sosyal-Demokratlar arasında devrimin tabiatı ve devrimde proletaryanın rolü üzerinde iki ana görüş görülmüştü. Bu iki ana görüşün özüne girmeden R.S.D.İ.P.'ndeki taktiksel ayrılıkları incelemeye girişen herkes umutsuz bir şekilde küçük önemsiz şeyler ve kısmi sorunlar içinde şaşırıp kalacaktır.

I

Devrimimizin ve proletaryanın bunun içindeki görevinin bir değerlendirmesi üzerindeki Rus Sosyal-Demokrasisindeki iki eğilim, 1905'in hemen başında tamamen belirginleşmiş ve aynı yılın baharında, ilgili örgütler tarafından kabul edilen, R.S. D.İ.P.'nin Londra'daki Bolşevik Üçüncü Kongresinde ve Cenova'da aynı anda toplanan Menşevik Kongresinde tam, resmi ve kesin ifadesini kazanmıştır. Hem Bolşevikler hem de Menşevikler, Partilerinin geçmişini veya bunda kendi kesimlerini unutmuş veya ilke meselelerinde anlaşmazlıkların gerçek kaynaklarının bir tahlilinden kaçınmak isteyen kişilerin şimdi önemsememek için çok eğilimli olduğu kararları tartıştılar ve kabul ettiler. Bolşeviklerin görüşünde proletarya önüne burjuva demokratik

devrimini sonuna kadar sürdürme ve onun öncüsü olma aktif görevini koymuştur. Bu ancak proletarya kendisiyle beraber otokrasiye ve hain liberal burjuvaziye karşı, demokratik küçük burjuvazi kitlelerini, özellikle köylülüğü sürüklediğinde mümkündür. Burjuva ihanetinin kaçınılmazlığı Bolşevikler tarafından hatta o zaman, ana liberal partisinin, anayasacı-demokratların açık faaliyetlerinden önce kavranmıştı; bu kavrayışı burjuvazinin sınıf çıkarları ve onların proleter hareketinden korkmaları üzerine temellendirilmişti.

Menşevikler, burjuvazinin itici güç olduğu ve burjuva devriminin kapsamını onların belirlediği görüşüne eğilimliydiler. Proletarya burjuva devrimine önderlik edemez, fakat sadece aşırı muhalefet rolünü oynamalı ve iktidarı kazanmak için çalışmamalıdır. Menşevikler en kararlı bir şekilde proletarya ve köylülüğün bir devrimci demokratik diktatörlüğünü reddettiler.

O zaman 1905 Mayısında (tam iki yıl önce), ayrılıklar tamamen teorik ve soyut bir karakterdeydi, çünkü o zaman partimizin karşılaştığı hiçbir acil pratik görev yoktu. Bu ayrılıkların daha sonra pratik çalışmada kendilerini nasıl gösterdiklerini izlemek, bundan dolayı, özellikle ilginçtir - kongre gündemlerinden soyut sorunları çıkarmaktan ve yerine «işe dayanan» pratik sorunları koymaktan çok hoşlanan kimselerin bilgisi için.

Bolşevikler, Menşeviklerin görüşlerinin aslında devrimci proletaryanın sloganlarının liberal-monarşist burjuvazinin sloganları ve taktiklerine soysuzlaşarak dönüşmesine yolaçacağını ileri sürdüler. 1905 yılında Menşevikler, yalnız kendilerinin doğru proleter siyasetini savunduklarını ve Bolşevikle-

rin işçi-sınıfı hareketini burjuva demokrasisi içinde yoketmekte olduklarını kanıtlamak için ellerinden geleni yaptılar. Menşeviklerin kendilerinin bağımsız bir proleter-siyaseti için en içten bir istekleri olduğu, 1905 Mayısında Menşevik konferansında kabul edilen o zamanın kararlarından birisindeki oldukça öğretici aşağıdaki azarlamadan görülebilir. «Sosyal-Demokrasi,» diyor karar, «halkın ikiyüzlü dostlarına karşı çıkmaya devam edecek liberal ve demokratik bir bayrağı yükselten ve proletaryanın devrimci mücadelesi için gerçek desteği vermeyi reddeden bütün politik partilere karşı çıkacaktır.» Bütün bu yerinde söylenmiş niyetlere rağmen, Menşeviklerin yanlış taktiksel teorileri, gerçekte, proleter bağımsızlığını monarşist burjuvazinin liberalizmine feda etmelerine yolaçtı.

Devrimin bu iki yılı süresinde Bolşevikler ve Menşeviklerin kendi aralarında hangi pratik siyaset sorunlarında ayrıldıklarını hatırlayalım. 1905 güzünün Bulygin Duması: Bolşevikler boykot, Menşevikler katılma taraftarıydılar. Witte Duması - yine aynısı. Birinci Dumadaki siyaset (1906 yazı) : Menşevikler «sorumlu bir kabine» sloganının lehindeydiler - Bolşevikler buna karşıydılar, ve solcuların, yani Sosyal-Demokratların ve Trudoviklerin, bir yürütme komitesi taraftarıydılar. Duma'nın dağıtılması (temmuz 1906): Menşevikler «bir kurucu meclisin toplanması için iktidarın bir organı olarak Duma» sloganını öne sürdüler; Bolşevikler devrimci bir sloganın bu liberal tahrifini reddettiler. İkinci Duma seçimleri (1906'nın sonu, 1907'nin başı): Menşevikler anayasacı-Demokratlarla «teknik bloklar» taraftarıydılar. (ve plekhanov «tüm iktidarın toplandığı bir Duma» platformuyla bir politik blok yanlısıydı.) Bolşevikler Anayasacı Demokratlarla yapılacak bloklara karşıydılar ve bir Sol Blok olanağını

da kabul ederek bağımsız bir kampanya taraftarıydılar. Yukarıda kabataslak verilen ilke meseleleri üzerindeki temel ayrılıklarla, geçen iki yıl süresindeki Sosyal-Demokratik taktiklerin tarihindeki bu önemli olguları karşılaştırın. Bolşeviklerin genel teorik tahlillerinin devrimin iki yılı tarafından **onaylanmış** olduğunu hemen göreceksiniz. Sosyal Demokrasi hain liberalizme karşı durmak zorunda kalmış, Trudovikler ve Narodniklerle «birlikte vurmak» **zorunda kalmıştır;** bir çoğunluk oyu ile, ikinci Duma bu üstünlüğü tesis etmiştir. Proletaryanın devrimci mücadelesini desteklemeyi reddedenleri, halkın ikiyüzlü düşmanları olarak, teşhir etmek yolundaki Menşevik iyi niyetleri liberallerle onların sloganlarının kabul edilmesine dek varan **politik** bloklar kurma ile son bulmuştur.

Teorik bir tahlil temelinde, Bolşevikler 1905'de burjuva devriminde Sosyal-Demokratik taktiklerin merkezinin (pivot) liberalizmin ihaneti ve köylülüğün demokratik kapasitesi sorunu olduğunu önceden tahmin etmişlerdi. İşçilerin partisinin siyaseti üzerindeki bütün **daha sonraki** pratikteki ayrılıklar bu merkez etrafında dönmüştür. Menşeviklerin liberallere bağımlılık siyaseti aslında tarihsel olarak taktiklerinin yanlış temelinden gelişmiştir.

1906'daki Stockholm Birlik Kongresinden evvel, Bolşevikler ve Menşevikler burjuva partileri üzerine esasen farklı iki karar ileri sürmüşlerdi. Bütünlüğü ile Bolşevik kararı, liberalizmin ihaneti ve proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik bir diktatoryası ana düşüncesi üzerine kurulmuştu ve bu düşünceye Ekim sonrası dönemin gerçekleri ve olayları biçiminde taze örneklerle besliyordu. (Oktobristler ve Kadetler arasındaki bölünme, Köylü Birliğinin ve entellektüellerin radikal birliklerinin kurulması, vb.) Bolşevikler, burjuva partilerinin

ana tiplerinin sınıf kapsamını tahlil ettiler ve eski soyut planlarının iskeletini somut verilerle, kelime caizse, doldurup kabarttılar. Stockholm Kongresi için kararlarında, Menşevikler çeşitli partilerin sınıf kapsamını tahlil etmeyi, «Sebatsızlıkları» nedenlerinden ötürü, reddettiler. Bu aslında meselenin özü üzerine bir cevaptan kaçınmak demekti. Bu kaçamak, Stockholm Kongresinde bir zafer kazanmış olan Menşeviklerin kendilerinin Rusya'daki burjuva partilerine karşı tavır hakkındaki kendi kararlarını geri çektiklerinde açıkça gösterilmiş oldu. 1905 baharında, bir Menşevik kararı, proletaryanın devrimci mücadelesini desteklemeyi reddeden bütün liberalleri ve demokratları, halkın ikiyüzlü dostları olarak, teşhir etmeyi öneriyordu. 1906 baharında ise bir kararda, belirli bir liberal partinin, kesin konuşmak gerekirse Anayasacı-Demokratları, **ikiyüzlülüğünden** sözedenler Bolşeviklerdi, Menşevikler değil; halbuki Menşevikler sorunu havada bırakmayı yeğliyorlardı. Londra Konferansında, 1907 baharında, Menşevikler kendilerini daha da açık olarak ortaya koydular; liberallerin ve demokratların proletaryanın devrimci mücadelesini desteklemesi yolundaki eski talepten kesinlikle vazgeçildi. Menşevik kararı (**Narodnaya Duma,** 1907, sayı 12'deki taslağa bakınız - **sonderece önemli bir döküman)** açık olarak ve içtenlikle proletaryanın faaliyetlerini genel olarak burjuva demokrasisininkilerle **«birleştirme»**yi -daha açık sözcüklerle, onları anlaştırmayı- savunmaktadır.

Basamak basamak merdivenden aşağı 1905'te sosyalistin iyi niyetleri ve kötü teorisi. 1906'da herhangibir teori ve niyet yok. 1907'de hiçbir teori yok ve açıkça oportünist bir siyaset var. Sosyal-Demokratik ve liberal-burjuva siyasetin «birleştirilmesi». İşte Menşevizmin son sözü. Ve Kadetlerle bloklar-

dan, Golovin'e oy vermeden, Kadetlerle özel toplantılardan, asgari taleplerimizden toprak mülklerine el konulmasını çıkarma girişiminden ve Menşevik siyasetinin diğer cevherlerinden sonra zaten başkası da olamazdı.

Londra Konferansında, liberalizm hususundaki Menşevik siyaseti en kesin yenilgisine uğradı. Menşevikler ilk kararlarını **Norodnaya Duma'da** (sayı 12) basıldığı gibi savunmayı göze alamadılar. Bütün beş Parti grubunun onbeş üyeyle (dört Bolşevik, dört Menşevik, iki Polonyalı, iki Letonyalı ve üç tane de Bundçu) temsil edildiği komisyona bile sunmadan geri aldılar. Belki de «birleştirme» sloganı, sosyalist siyasetinin liberallerininki ile uyumu, sadece Bundçular değil, hatta pekçok Menşevik tarafından nefretle karşılanmıştır. Menşevikler, «kendilerini biraz toparladıktan» sonra komisyonda göründüler. Ve «birleştirme»yi bütünüyle çıkardılar, yeni bir karar yazdılar. «Birleştirme» yerine «diğer partilerin proletarya tarafından proletaryanın amaçları için kullanılmasını», bir cumhuriyetin kurulmasının tanınmasını vb, proletaryanın politik amacı olarak sundular. Fakat onlara hiçbirşey yardım edemezdi. Aynı «birleştirme» siyaseti için bir örtü mahiyetindeki bu parlak giysiyi kasıtlı olarak giyinip süslendikleri herkes için çok çok açıktı. Karardan çıkarılacak pratik sonuç aynısı idi. «O partilerle (hem liberaller hem de Narodniklerle) belirli, tekil durumlarda anlaşmalara girmek». Komisyonun onbeş üyesinden yalnız dördü -yani, sadece Menşevikler!- tartışma temeli olarak böylesi bir kararı almayı uygun buldular. Menşevik siyaseti için bundan daha kesin bir yenilgi olamazdı. Bolşevik kararı Kongre'de temel olarak alındı ve sonra da bazı önemsiz düzeltmelerden sonra, yüzün çok az üstünde (bir keresinde 106) oya karşı 158-163 oy ve on ila yirmi arasın-

da çekimser oy ile, bütünlüğü ile kabul edildi. Bu kararın temel fikirlerinin ve Menşeviklerin önerdiği düzeltmelerin öneminin bir tahliline geçmeden önce, karar komisyonda tartışılmaktayken olan bir olaydan, ilgi ile sözetmeliyiz.

Komisyona iki değil, üç karar sunulmuştu. Bolşeviklerin, Menşeviklerin ve Polonyalıların kararı. Polonyalılar temel fikirlerinde Bolşeviklerle anlaşıyorlardı, fakat her ayrı parti grubunun tahlili şeklindeki karar biçimimize karşı çıktılar. Polonyalılar bunun sadece bir edebî alıştırma olduğunu düşündüler ve kararımızı çok fazla sıkıcı buldular. Taslaklarını, proleter siyasetinin burjuva partilerine değğin iki genel ilkesinin kısa bir formülasyonu olarak tertip etmişlerdi-(1) diğer partiler ne kadar devrimci ve kararlı cumhuriyetci olurlarsa olsunlar, proletaryanın **bütün** diğer partilerden farklı olarak sosyalist hedefleri amacı açısından, sınıf özelliği; (2) otokrasiye ve liberalizmin ihanetine karşı Trudovik partilerle ittifak.

Polonyalıların kararındaki bu iki önemli düşüncenin sözkonusu noktayı çok güzel bir şekilde kapsadığı tartışılamaz. Ne de çeşitli tipteki partilerin «sosyolojik» bir tartışması olmadan, Rusya'daki bütün milliyetlerin proletaryası için kısa, kesin bir direktif verme planının çekici olduğu tartışılabilir. Tecrübe yine de Kongrenin, Polonyalıların kararı temelinde, sorunun tam, açık ve kesin bir çözümüne varamıyacağını göstermiştir. Menşevizmi çürütmek için, Sosyal-Demokrasinin çeşitli partilere ilişkin pozitiv görüşlerini, ayrıntılı bir şekilde, saptamak gerekiyordu; yoksa Muğlaklık için açık kapı bırakılmış olurdu.

Menşevikler ve Bundçular, henüz komisyondayken, böylesi bir muğlaklığın sağladığı fırsattan

yararlanmak için hemen Polonyalıların kararına yapıştılar. Komisyon Polonyalıların kararını yediye karşı (dört Bolşevik, iki Letonyalı ve bir Bundçu) yedi oyla (Dört Menşevik, iki Polonyalı ve bir Bundçu, komisyonun onbeşinci üyesi çekimser kaldı veya yoktu.) bir temel olarak kabul etti. Komisyon sonra Polonyalıların kararına öyle «düzeltmeler» iliştirmiye başladı ki karar tanınmayacak ölçüde tahrif edildi. Liberallerle «teknik» anlaşmaların olabilirliği üzerine bir düzeltme bile kabul edildi. Doğal olarak Polonyalılar taslaklarını Menşevikler tarafından kuşa çevrildikten sonra geri aldılar. Polonyalılardan başka, **böylesi** bir taslağı Kongreye sunmaya ne Menşeviklerin ne de Bundçuların razı olacakları ortaya çıktı. Komisyonun bütün çalışmaları boşa gitti ve Kongre, bir karar için temel olarak kabul edilmiş olan Bolşevik taslağını oylamak zorunda kaldı.

Şimdi şu sorular sorulabilir: Kongrenin Bolşevik taslağını bir karar için temel olarak kabul etmesinin, ilke açısından, önemi nedir? Kongreyi bu taslak için harekete geçiren ve Menşevik taslağını reddetmesine yolaçan proleter taktiklerindeki temel noktalar nelerdi?

İki taslağı dikkatli olarak okursak, gayet kolaylıkla şöyle iki noktayı seçebiliriz. Birincisi, Bolşevik kararı proleter olmayan partilerin sosyalist bir eleştirisini gerçekten yerine getirmektedir. İkincisi, karar devrimde «önder» kavramına tamamen açık ve somut bir içerik vererek, kiminle «birlikte vurabileceğimizi» ve vurmamız gerektiğini, ve kime hangi şartlar altında vuracağımızı göstererek, şimdiki devrimde proleter taktiklerinin kesin bir tanımını vermektedir.

Menşevik kararının temel hatası ne birini ne de diğerini getiriyor olması ve boşluğuyla da oportü-

nizme, yani, son tahlilde, Sosyal-Demokratik siyasetin liberal siyasetle yer değiştirmesine, kapıları ardına kadar açıyor olmasıdır. Menşeviklerin Proleter olmayan partileri sosyalist açıdan eleştirmelerine sadece bir göz atın. Eleştirileri şuna varıyor: «bu (yani, bizim) devrimin içinde ilerlemekte olduğu sosyo-ekonomik şartlar ve tarihi durum, bir kutupta mücadelede kararsızlık ve eski düzenin anayasal, barışçıl bir şekilde ortadan kaldırılması hayallerini, diğer kutupta da, küçük-burjuva devrimciliği ve tarım ütopyaları hayalini doğurarak Burjuva-demokratik hareketin gelişmesini engellemektedir.»

Birincisi, önümüzde partiler üzerine, partilerin adını vermeyen bir karar var. İkincisi, önümüzde burjuva demokrasisinin ayrı «kutupları»nın sınıf içeriğinin bir tahlilini vermeyen bir karar var. Üçüncü olarak, bu karar çeşitli sınıfların «devrimimize» karşı tavrının ne olması gerektiğini ima bile etmiyor. Bütün bu kusurları özetlersek **Marksist sınıf mücadelesi teorisinin** Karardan **kaybolduğunu** söylememiz gerekir.

Ayrı tipte burjuva partilerini vücuda getiren şey kapitalist toplumun çeşitli sınıflarının temel çıkarları değildir; bazısında barışçıl hayallere veya «uzlaşmacı eğilimlere», diğerlerinde «devrimciliğe» neden olan şey sınıf çıkarları değildir. Kesinlikle değildir! **Genel olarak burjuva demokratik hareketini engelleyen** şey bir tür bilinmeyen sosyo-ekonomik koşullar ve tarihi bir durumdur. Ve böylece kapitalin uzlaşıcı eğilimi ve mujiğin devrimciliği burjuvazinin ve kapitalist bir toplumda kendisini feodalizmden kurtarmakta olan köylülüğün durumundan değil, fakat bir tür koşullardan, genel olarak «bütün devrimimizin» içinde bulunduğu durumdan doğmaktadır. Bir sonraki nokta hatta, «devrimin ge-

lişmesini engelleyen bu olumsuz eğilimler, şimdiki geçici bir sükunet anında» daha güçlü olarak «öne çıkmaktadır» bile demektedir.

Bu Marksist değil, farklı toplumsal eğilimlerin köklerini farklı sınıfların çıkarının **dışında** arayan liberal bir teoridir. Bu Sosyalist değil, Sol-Kadet bir karardır; her iki kutubun aşırılığı lanetlenmektedir. Kadetlerin oportünizmi ve Narodniklerin devrimciliği lanetlenmekte ve dolayısıyla bu ikisinin **arasında birşey** methedilmektedir. İnsan Kadetler ile Sosyalist Devrimciler arasındaki ortayolu (itidal) arayan **Halkçı Sosyalistler** ile karşı karşıya değilmiyiz diye düşünmeden edemiyor.

Eğer Menşeviklerimiz Marksist sınıf mücadelesi teorisinden ayrılmasalardı, «eski düzene» karşı mücadelede burjuvazinin ve köylülüğün farklı sınıf pozisyonlarının, farklı parti tiplerini -bir yanda liberal, diğer yanda Narodnik- açıklandığını kavrayacaklardı. Çok veya az farklılık gösteren ve Rus devriminin akışında böylesine bir bolluk gösteren bütün partiler, gruplar ve siyasi örgütler daima ve kaçınılmaz olarak bu iki tipten birine meylederler (gerici partiler ve proletaryanın partisi müstesna) bu hiç kuşkusuz böyledir ve hiçbir kanıt gerektirmemektedir. Eğer kendimizi bir tek burjuva-demokratik hareketindeki «iki kutbu» göstermekle sınırlarsak, herkese malum birşeyden başka birşey getirmemiş oluruz. Herzaman ve herşeyde, iki uç, iki «kutup» görülebilir. Herhangi derecedeki herhangi bir sosyal harekette her zaman «kutuplar» vardır ve herzaman aşağı yukarı bir «ortayol» vardır. Burjuva demokrasisini **bu şekilde** karakterize etmek Marksist öğretiyi Rusya'daki parti **tiplerinin sınıf** köklerinin bir tahliline uygulamak yerine onu boş bir sözcüğe indirgemektir. Menşevikler burjuva partileri-

nin sosyalist bir eleştirisini sunmamaktadırlar, çünkü bütün muhalif, proleter olmayan partilere burjuva-demokratik adını vermek hiç de sosyalist eleştiri anlamına gelmez. Hangi sınıfların çıkarlarının ve hangi özel çıkarların o anda çeşitli partilerin tabiatını ve siyasetlerini belirlemede hakim olduğunu göstermiyorsanız, Marksizmi gerçekten uygulamıyorsunuz ve, **aslında,** sınıf mücadelesini reddetmişsiniz demektir. Bundan dolayı, sizin kullandığınız şekliyle, «burjuva-demokratik» terimi Marksizme saygının platonik bir ilânından başka birşey değildir, çünkü terimi kullanışınıza burjuvazinin belirli bir tabakasının falanca özel çıkarlarıyla liberalizmin veya demokrasinin falanca tipinin birliği eşlik etmemektedir. Demokratik Reform Partisi ve Kadetlerden **Tovarish**'in Partisiz **Bez Zaglaviya** grubuna dek, liberallerimiz, Menşeviklerin Marksizmi **böylesi bir şekilde** uyguladıklarını görünce kuşkusuz, demokrasideki oportünizm ve devrimcilik uçlarının zararlılığı «fikrine» şevkle sarılacaklardır. -sarılacaklardır çünkü bu hiçde bir fikir değil, adi bir laf kalabalığıdır. Liberali korkutan şey, tabiiki, «burjuva demokrasisi» **terimi** değildir. Onu korkutan, liberal programların ve sözlerin kesin olarak hangi zengin sınıfların hangi maddi çıkarlarıyla özdeş olduğunun, halkın önünde, teşhir edilmesidir. Meselenin özü «burjuva demokrasisi» terimi değil, budur. Sınıf mücadelesi teorisini uygulayan, sanki haç çıkarırmış gibi, kendisini korumak için ısrarla «burjuva demokrasisi» terimini kullanan kimse değil, pratikte, bir partinin burjuva karakterinin kendisini nasıl belli ettiğini gösteren kimsedir.

Eğer «burjuva demokrasisi» kavramı sadece hem oportünizm hemde devrimcilik uçlarının lanetlenmesini ifade ediyorsa, o zaman o Marksist teoriyi adi liberal ifade tarzı derecesine indirgeyen bir

kavramdır. Tekrarlıyoruz liberal, kavramın böylesi kullanılışından korkmaz, çünkü onun korktuğu şey **kelimeler** değil, yapılan işlerdir. O, kendisine hoş gelmeyen ve «Marksizm kokan» bir terimi kabul etmeye yanaşabilir. Fakat ne liberal, ne de Bernsteincileri taklit eden **Tovarisch**'teki «entellektüel», onun, yani Kadetin, devrimi birisine veya bir başkasına satan burjuvazinin çıkarlarını ifade ettiği görüşünü kabul eder. **Bez Zaglaviya** grubunun, Prokopovichler ve Kuskovaların, Kadetler ve diğerlerinin Menşevizmi destekleme düşüncesine iki elle sarılmaları, tamamen Marksizmi uygulayışlarında Menşeviklerin bu teoriyi hiçbirşeye varmayan boş ve anlamsız bir söz yığınına indirgemelerinden dolayıdır. Menşevik Marksizmi Burjuva liberalizminin ölçülerine göre yeniden biçilmiş Marksizmdir.

Ve böylece Menşeviklerin şimdiki sorun karşısındaki tutumlarındaki birinci temel hatası proleter olmayan partilerin gerçek bir sosyalist eleştirisini sunmadaki başarısızlıklarında yatmaktadır. Gerçek şu ki, Menşevizm Marx'ın sınıf mücadelesi teorisinden ayrılmaktadır. Londra Kongresi Sosyal Demokratik siyaset ve teorinin bu tahrifine bir nokta koymuştur. İkinci temel hata ise Menşevizmin şimdiki devrimde proletaryanın bağımsız siyasetini gerçekten tanımaması ve proletaryaya herhangi bir kesin taktik vermemesidir. Oportünizm ve devrimcilik aşırılıklarını önleyin -bu Menşevizmin kararlarından alınan emirlerinden biridir. Zaman zaman, liberaller ve demokratlarla anlaşmalar yapın- emirlerinden bir diğeri budur. Siyasetinizi liberallerinkiler ve demokratlarınkilerle birleştirin (uyuşturun) -bu da **Naradnaya Duma** ve zamanın Menşevik kararında ifade edilen üçüncü emirdir. Buradan üçüncü emrin bütününü çıkarın; istekleri ve talepleri ek-

leyin -«proleter siyaseti bağımsız olmalıdır», bir cumhuriyet talebini ekleyin (Londra Kongresinde Menşeviklerin yaptığı gibi)- bu vasıtalarla hiçbir şekilde Menşevizmin ikinci temel hatasından kurtulamazsınız. Proleter siyasetinin bağımsızlığı doğru yerlerde «bağımsız» kelimesini yazmakla ve bir cumhuriyetten sözetmeyi dahil etmekle belirlenmez; yalnız **gerçekten bağımsız bir yolun kesin bir tanımı ile** belirlenir. Ve bu da Menşeviklerin vermedikleri birşeydir.

Sınıfların ve toplumsal güçlerin bu objektif mevzilenişi durumunda, aslında onu en son noktasına ulaştırmaya çalışan iki eğilim arasındaki bir mücadele ile karşılaşıyoruz -Devrimi durdurmaya çalışan liberalizm ve proletarya. Eğer proletarya liberalizmin bu eğiliminin bilincinde değilse, eğer proletarya liberalizme karşı direkt (dolaysız) bir mücadeleye girişmek görevinin bilincinde değilse, eğer demokratik köylülüğü liberalizmin etkisinden kurtarmak için mücadele etmiyorsa, o zaman proletaryanın siyaseti **aslında bağımsız değildir.** Menşeviklerin meşrulaştırmakta oldukları da tamamen bu bağımsız olmayan siyasetlerdir; çünkü zaman zaman anlaşmalar yapma olanağını, bu anlaşmaların **çizgisini** tanımlamadan, devrimimizde iki taktiği ayıran sınır çizgisini tanımlamadan, kabul etmenin önemini taşımaktadır. «Zaman zaman anlaşmalar», aslında Kadetlerle bloku, «tüm iktidarın toplandığı Duma» ve sorumlu kabineyi, diğer deyimle, işçilerin partisini liberalizme bağımlı hale getiren tüm siyaseti gizlemeye yarayan bir formüldür. Şimdiki tarihi durumda işçilerin partisi için, eğer o parti devrimi sonuna vardırmak için mücadele etme dolaysız görevini önüne koymazsa, eğer sadece otokrasiye karşı değil ayrıca liberalizme karşı demokratik köylülük üzerindeki etki için mücadele etmezse, ba-

ğımsız bir siyaset sorunu olamaz. Yirminci yüzyılın başında Avrupa'daki burjuva devriminde tarihi durum öyledir ki Sosyal-Demokrasi hesabına herhangi başka bir siyaset onun aslında liberallerin politikalarına tabi kılınması demek olacaktır.

Londra kongresinin proleter olmayan partiler üzerine Bolşevik kararını kabul etmesi, işçilerin partisi sınıf mücadelesinden bütün sapmaları kararlı olarak reddediyor ve, gerçekten, proleter olmayan partilerin sosyalist eleştirisini ve şimdiki devrimde proletaryanın bağımsız devrimci görevlerini kabul ediyor demektir.

Kararda yapılması önerilen Menşevik düzeltmelerinin reddedilmesi buna daha ağırlık kazandırmaktadır.

II

Bolşevik taslağı Kongre tarafından Burjuva partilerine karşı tavır üzerine temel olarak kabul edildiğinde Menşeviklerden ve Bundçulardan değişiklik önerileri gelmeye başladı. Kongrenin bürosuna sunulan bir kaç tane protesto layihasında, böylesi düzeltme önerilerinin toplam sayısı 70 veya daha fazla olarak tahmin edilmişti. 2. kongredeki Akimov'nun ünlü 22 değişiklik önerisini çok çok geride bırakan bu engellemeyi durdurma mücadelesinin ayrıntılarını tartışmakla zamanı boşa harcamayacağım, nede kesinlikle boş ve saçma olan değişiklik yığınını sıralıyacağım. Sadece ilkesel olarak oldukça önemli **beş** değişiklikten sözedeceğim. Kongrede tartışıldıkları sırayla veriyorum.

Kararımızın ön sözünün üçüncü maddesi doğrudan doğruya proletaryanın «Burjuva Demokratik devriminde önder rolünü» doldurma görevinden

bahsetmektedir. Menşevikler bir değişiklik önerdiler. «önder» kelimesini «öncü kol», «ileri temsilciler heyeti»ne veya «temel itici güç» kelimelerini değiştirin. Bütün bu değişiklikler reddedildi. Proletaryanın sınıf bağımsızlığını bırakmamasını ne kadar sık tekrarlarsanız tekrarlayın -Bolşeviklerin buna hiç bir itirazı yok. Fakat devrimde **önderin** rolüne ilişkin sözcükleri **zayıflatmak** kapıları oportünizme açmak demek olacaktır. Proletarya kesilmiş bir toprak ağası-burjuva devriminde «temel itici güç» olabilir. Kendi sınıfınızın çıkarlarını savunmadan, bir başka sınıfın zaferinin temel itici gücü olmak mümkündür. Devrimci sosyal demokrasinin, eğer kendisine sadık kalacaksa, kendisini bununla sınırlandırmaya hiç hakkı yoktur. Proletaryaya pasif temel itici güç rolünden aktif önder rolüne yükselmesi için, bir kısıtlı özgürlük savaşçısının bağımlı durumundan, bir tam özgürlük, işçi sınıfının yararına olan bir özgürlük savaşçısının en bağımsız durumuna yükselmesi için yardım etmelidir. Burjuva devriminde oportünistin taktikleriyle Sosyal-Demokrasinin devrimci taktikleri arasındaki temel fark, diyebiliriz ki, birincisi proletaryanın rolünün temel itici güç olmasına razıdır, halbuk ikincisi proletaryaya önder rolü, ve hiç bir şekilde yalnız bir «itici güç» rolünü değil, vermeye yönelmiştir.

«İleri temsilciler heyeti» ifadesi de proletaryanın diğer demokratik sınıflara önderlik etmesi görevinin tanınmasını zayıflatacaktır veya, enazından, bu şekilde yorumlanabilir.

İkinci değişiklik -kararın üçüncü maddesinden (Liberal partilerin karekteristiği) demokratik küçük burjuvazinin liberaller tarafından **aldatılmasına** yapılan atıfı kaldırın. Menşevikler bunu kaldırmanın veya değiştirmenin MARKSİZM adına gerekli oldu-

ğunu söylediler, çünkü partilerin toplumal bileşimlerini «Aldatmalar» ile açıklamak materyalistler için değersiz bir şeydir dediler. Bu savın safsatasının kongrenin ona bayılması için çok kötü bir kokusu vardı. Marksizm adına, burjuvazinin politikasındaki aldatma rolünü reddetmek, «Ekonomik etmen» adına şiddetin bütün biçimlerini reddetmekle aynı şey olacaktır. Yalnız Davit'ler, Volmar'lar ve oportünizmin benzeri önde gelen şahsiyetleri Marksizmi bu şekilde anlıyorlar. Özel olarak, Kadetlerin Rusya'da köylülüğe ve şehir küçük burjuvazisine karşı bugünkü siyasetlerindeki aldatma rolünü inkar etmek veya azaltmaya teşebbüs etmek, liberalizmi daha da çekici hale getirmek ve gerçekleri onun yararına tah rif etmeye girişmek olacaktır. Bu, **Kadetlerin** köylülük ve şehir küçük burjuvazisi arasından gelen seçicileri doğrudan aldatması gerçeklerin en tartışma götürmezi olduğundan dolayıdır. Bir sınıfın çıkarları bazı teorik hayaller yani aldatıcı kavramlar vücuda getirdiği zamanki durumlarda (örneğin köylülüğün çıkarları, toprak ağalarının topraklarının istimlak edilmesini takiben sonsuz kazanç umutları vücuda getirdiğinde), partilerin kendi seçicilerini aldattığından söz etmek yanlıştır. Herkesin işitmesi için, halkın bazı tabakalarının, onların parlamento temsilcileri tarafından, bu temsilciler sözkonusu tabakaların dolaysız çıkarlarını bunları sömürenlere feda ettiklerinde (köylüler toprak ağalarına satıldıklarında vb.) aldatılmasından açık olarak söz etmek gereklidir. Marx, 1848'de, Alman burjuvazisi, *köylülere ihanet etmiştir,* diye yazıyordu. Eğer 1907'de biz Rusya'da kendi burjuvazimiz ve Kadetlerimiz hakkında aynı şeyi söylemeyi göze alamazsak, eğer bunu kitlelere kanıtlayamazsak, Sosyal-Demokrasinin büyük bayrağını ayaklar altına alıyor olacağız.

Üçüncü değişiklik -aynı üçüncü maddeye direkt olarak, Kadetlerle «teknik anlaşmaların» olabileceğini tanımak. Bu değişiklik kongre delegelerinin ad okunarak yapılan oylamasıyla reddedildi. Eğer bu kabul edilirse kararımızı tümüyle geri çekmek zorunda kalacağımızı bildirdik; eğer değişiklikler kararın temel düşüncesini bozarsa bunu yapmaya hakkımız vardır. Özel olarak Kadetlerle yapılacak bütün anlaşmaları yasaklamadığımızı bildirdik. Söz konusu mesele özel durumları yasaklama veya onlara izin verme meselesi değil, genel bir siyasi çizgi meselesidir. Kongre kararını içtenlikle uygulamak isteyen kimse, DUMA'da bir ortak oylama durumu belki de olabilecek bir şey olmasına rağmen Kadetlerle seçim anlaşmalarına girmeyecek ve onlarla ortak sloganlar çıkarmayacaktır. Genel olarak, Kongre kararını yürütmeyenleri herhangi bir türde uslupla «tuzağa düşürmeye» çalışmak yararsız olacaktır. Tüm partimiz menşeviklerimizin Kadetlerle «teknik anlaşmalar» ile neyi anladıklarını tecrübelerle yeteri kadar iyi bilmektedir.

Dördüncü değişiklik - 4. maddeye konulacak tarım ütopyacılığına ve Narodniklerin devrimciliğine karşı mücadele etmenin gerekliliğine işaret eden bir ekleme; bu Menşevikler tarafından, metnindeki ayrı ayrı kelimelerde veya kararda ait olması gereken yerde yapılan sürekli değişikliklerle, birçok kez sunulmuştur. Bütün bu değişiklikler kongre tarafından reddedilmiştir. Bu değişiklikler üzerindeki tartışmalar kuşkusuz ilke meseleleri üzerindeydi. Bu noktada Menşevikler yine Marksist bayrak altında Marksizme en düşman bir şeyi sunmaya çalıştılar. Marksizmin Narodniklerin tarım ütopyacılığını ve küçük burjuva devrimciliğinin yöntemlerini reddettiğinden hiç kuşku yoktur. Eğer öyleyse, bunu burada, bu kararda söyleyin diyordu Menşevik-

ler. «Bizi bağışlayın sevgili yoldaşlar» diye yanıtladık, «burada herşey söylenmesi gerektiği gibi söylenmiştir.» Ekiniz, isteğinizin ve bilginizin dışında toprak mülklerine **el konulmasına** karşı nükteli bir sözün önemini kazanmaktadır. Bu el koymanın bütün liberaller, Prokopovichler ve Kuskovlar gibi birçok partisiz sosyal-demokratlar ve Duma grubunun ve merkez komitesinin el koyması üzerinde israr etmeleri için ültümatom vermemesi gerektiğini öneren birkaç (bereket versin, çok değil) partili sosyal-demokrat tarafından «ütopyacılık» ve «devrimcilik» diye adlandırıldığını unutmadık.

Bir karar yanlış anlaşılmayacak bir dilde yazılmalıdır. Sosyal demokrasinin şu veya bu kesimlerinin iyi niyetlerini değil (niyetlerin daima en iyisi olduğunu kabul ederek), fiili siyasetteki bütün mevcut siyasi eğilimleri göz önüne almalıdır. Kararımızda, içtenlikle ve kesin olarak, Narodniklerin «sahte sosyalizmini» değerlendirdik. «Sosyalist» ideolojilerini basit olarak «muğlak» diye adlandırdık. Ve proletarya ile mülk sahipleri arasındaki sınıf anti-tezini gizleyişlerine karşı savaşmanın sosyal demokrasi için kesinlikle orunlu olduğunu bildirdik. Narodnizmdeki gerçekten ütopyacı ögeyi mahveden, küçük burjuva «sınıflar üstü» devrimciliği mahkum eden bu sözcüklerde herşey söylenmiştir. Daha da öte kararımız sadece mahkum etmek veya çürütmekle kalmıyor, ayrıca bu partilerde olumlu olan şeyi de tesbit ediyor. «Toprak sahipliğine ve feodal devlete karşı mücadele», olumlu içeriği tanımlamamızdaki şekildır. Ve küçük burjuva sosyalizminin muğlaklığına karşı mücadele hesabıyla bunu unutan kişi Marksist değildir. Bu gerçek içerik şimdiki devrimde Narodniklerin gelecek hakkındaki muğlak düşlerinden daha büyük önem taşımaktadır. Liberal

ve proleter taktiklerinin şimdi kökünden ayrılmaları bu fiili mücadeleden dolayıdır.

Liberaller toprak sahipliğini ve feodal devletin kesin olarak kaldırılmasını ütopyacı ve boş devrimcilik olduğunu düşünüyorlar, böylesi bir kötü yenilgi burjuvazinin yararına değildir ve ona zararlıdır. Bizim günlerimizin gerçek politikasında, Narodniklerin ütopyacılığına ve devrimciliğine yapılan saldırılarda ifadesini bulan şey burjuvazinin bir sınıf olarak bencilliğidir, ve başka hiçbir şey değil, bu bencilliktir. Tersine, proleter siyaseti ütopyacılığı, devrimciliği ve sınıfsız sosyalizmin «eşitlikçi» düşlerinin genel **muğlaklığını** toprak ağalarına ve serf sahiplerine tayin edici mücadele **gerçeğinden** ayırır. Liberallerin zararlı bir ütopya saydığı şeyin, biz şimdiki anda proletaryanın hayati çıkarı olduğunu düşünüyoruz - toprak sahipliğinin ve feodal devletin kesin olarak kaldırılması. Bu temeller üzerinde, şimdi liberalizme karşı, en geniş en vasıtasız ve pratik mücadele, demokratik köylülüğü onun etkisinden kurtarmak için bir mücadele izlemeliyiz.

Tartışma konusu değişiklik Menşevizmin en yaygın hatalarından birisini yansıtmıştır. - Şimdiki devrimde burjuvazinin gerici tabiatını (yani, toprak ağalarına ve otokrasiye karşı mücadelede gerici) köylülüğün gerici tabiatıyla (toprak ağaları ve otokrasiye karşı mücadele açısından değil, kapitale karşı mücadele açısından gerici olan yani, şimdiki devrimin, burjuva devriminin görevleri hususunda değil, gelecekteki devrim, sosyalist devrim hususunda gericidir.) eşit göstermek. Bu radikal Menşevik hatası kongre tarafından reddedilmiştir. Bu hatanın pratik önemi çok büyüktür. Çünkü bu proletaryanın liberaller ile ve köylü demokrasisi ile aynı derecede ortak eylemine izin veren bir siyaseti gizlemektedir.

İlgiye değer son Menşevik değişikliği de 4. maddeye, onun sonuna işaret etmektedir. Menşevikler bu maddeden Kadetlere karşı mücadeleye yapılan atıfın («...kara yüzlere ve anayacası demokratlara karşı mücadelede Bolşeviklerle taraf...») kaldırılmasını önerdiler. O zamanki kongrede tamamen kabul edilemez olan bu değişikliğe kabul edilebilir bir şey **görünüşü** vermek için, kendilerine itiraz edebileceği sözcüklerin, demokratik devrimin sonuna dek götürülmesinin gerektiğine yapılan bir ima ile değiştirmeyi önerdiler. Bu hapı tatlılaştırmaya yönelik orjinal bir girişimdir; Bolşeviklerce özellikle kabul edilebilir bir **sloganın** örtüsü altında Bolşeviklerce kabul edilemiyecek bir **siyaseti** (Kadetlere karşı doğrudan doğruya mücadele etmemek) sonuçlandırmak için bir girişimdir. Sizin bayrağınız ve bizim gemimiz- Menşeviklerin, gerçek oportünist politikacılar(mış) gibi, önerileriyle aslında söyledikleri şey buydu.

Menşeviklerin masum hilesi, tabiiki, Bolşevik sıralarından (Londra kilisesinde sahiden sıraların üstüne oturduk onun için deyim mecazi figuratif değildir.) gelen gülüşmeler arasında, derhal açığa çıkarıldı. Ve sonra, Polonyalılardan biri, Menşevik değişiklik önerisinin yenilgisinden sonra, bir başkasını - Kadetlere karşı mücadele hakkındaki sözcükleri bırakmak ve aynı zamanda devrimin sonuna dek götürmek için bir **mücadelenin** kabul edilmesini eklemek,- önerdiğinde yine aynı sıralardan içten kahkahalar ve alaycı alkış gürültüsü geldi. Kongre, tabiiki bu öneriyi kabul etti. L. Martov'un bize, burjuva cumhuriyetçi olduğu öne sürülen devrimi sonuna dek götürme düşüncesinden dolayı **Otgolovski** de (sayı 5) bize ateş püskürmesinden sonra Menşevikler bunun lehinde oy kullandıklarından ötürü

(lütfen teşrif buyurdular!) özellikle alaycı alkışı haketmişlerdi.

Menşeviklerin başarısız hilesi bize çok iyi bir hizmette bulundu, çünkü bu değişiklikden dolayı henüz kongreye sunulmamış olan kararlarımızdan bir yerindeki -proletaryanın sınıfsal görevi hakkındaki karar- çok önemli düşünceyi anladı.

III

Menşeviklerin kaçışlarını düzenli bir geri çekilişe döndürmelerini diyebiliriz ki sağlamak isteyen önde gelen bir Menşevik, Kongrede, Kadetlere karşı şimdiki tavrı kaydetmeğe gerek yok dedi. Şu anda Menşeviklerin hiçbir değeri yok; peki, fakat bunu kaydetmeyin çünkü hâlâ bir değerleri olabilir.

Bu sözcükler çok önemli bir Menşevik düşüncesinin, ki burjuva partilerine karşı tavır sorunundaki tahlilimizi tamamlamak için buna değinmek zahmete değer, talihsiz bir formülasyonudur. Üslup talihsizdir çünkü şimdiki karşı devrimci siyasetin sınıfsal köklerini tanımlayan karar «değer»i olan herşeyi kullanma olanağını dışarda bırakmıyor. Önemli olan, eğer Kadetler, bugün Menşeviklerin güvenini haklı çıkarmıyorlarsa, haklı çıkardıkları bir zamanın olduğu düşüncesidir.

Bu düşünce yanlıştır. Asılsızdır. Kadetler Menşeviklerin onlara olan güvenini hiçbir zaman haklı çıkarmamışlardır. Buna kendimizi ikna etmemiz için, sadece devrimimizin en büyük ayaklanmasını, 1905 Ekim ve Aralık ayları arasındaki dönemi almak ve onu şimdiki durum, belki de en büyük gerileme, çöküş dönemi ile karşılaştırmak zorundayız. Ne en büyük ayaklanma zamanında nede en büyük çöküş zamanında Kadetler Menşeviklerin güvenini

haklı çıkarmışlardır. Menşevik taktiklerin doğruluğunu onaylamamışlar fakat davranışları ile yanlış olduğunu kanıtlamışlardır. Ayaklanma döneminde Menşeviklerin kendileri liberallere karşı bir aktif mücadeleye girişmişlerdi, **(Nachalo'yu** hatırlayın) ve şimdi ikinci Duma'daki oylamanın tümü en açık bir şekilde bir «sol blok» siyasetinin yanında ve Kadetlere destek siyasetinin karşısında konuşmaktadır.

Rusya'daki Sosyal-Demokrasinin gelecekteki tarihçesi en büyük ayaklanma ile en büyük gerileme arasındaki dönemi bir yalpalama devri olarak adlandırmak zorunda kalacaktı. O zaman Menşeviklerin kişileştirdiği şekliyle, sosyal demokrasi liberalizm yönünde kararsızlık gösterdiler. Tartışma yılı (1904'ün sonu - 1905'in sonu) tartışılan sorunların ve bunların genel bir değerlendirilmesinin tarihi hazırlanışıydı. Bir yıl ve bir yarım devrim (1905'in sonu 1907yılının ortası) bu tartışılan sorunların pratikteki politikalar sahasındaki pratik testiydi. Pratikte, bu test liberalizme destek siyasetinin kesin bir fiyasko olduğunu gösterdi; bu test burjuva devriminde proletaryanın tek biricik devrimci siyasetinin tanınmasına yol açtı -demokratik köylülüğü proletaryanın saflarına kazanarak, liberalizmin ihanetine karşı, devrimin sonuna dek götürmek.

Londra Konferansının liberalizmi bu sosyal-demokratik özleyiş dönemine son verdiğini söylemek tehlikeli olacaktır. Bununla birlikte, ne olursa olsun, buna bir son verme yönünde ciddi bir adım atılmıştır. Burjuva basını, Bolşevikleri yermek için sanki onlar ölüymüş gibi, sosyal demokratların zorunlu sessizliklerinden ve «Londra Konferansı»nın «yarı legalliği»nden aşırı ölçüde yararlanmaktadırlar. Eski sosyal demokrat A. Brahm ve ayrıca bay Yuri

Pereyaslavsky ve hep beraber tutulan temponun gerçek bir tepinme meydana getirdiği partisiz Tovarisch'e günlük bir gazete olmadan ayak uyduramıyacağımız akla yatıyor; bereket versin tutanak yoktu ve cezasını çekmeden yalan söyleyebilirler. Brahmlar, Pereyaslavskyler ve Şti'nin bu makaleleri, partisiz burjuva entellektüellerinin her zamanki garazkarlığından başka bir şey taşımıyor. Öyle ki bu makalelerin sadece bahsi bile hakettikleri horgörü ile karşılanmaları için yeterlidir. Bay Struve ile görüşme bir başka mesele; haber **Birjheviye Vedemostide**'de verilmişti ve, inanıyorum, şimdiye dek yalanlanmadı. Horgörüden başka bu örneğin bir incelemesini de haketmektedir. Obtobristlere olan eğilimi ve solculara olan nefreti liberalizmin doğasındaki eğilimlerin içten bir ifadesidir. Bay Struve (Dumanın) büro için seçimler sırasında Obtobristlere oy verdi ve Oktobristler ile görüşmeler yürüttüğü ve onlarla konferanslara katıldığı yolundaki eski söylentilerin doğruluğunu kabul etmektedir. Oktobristlerle birleşme tarafını tutuyor! Oktobristler ve Kadetler hakkında geçen gün **Proletary'de** (sayı 5 - Rusya'nın politik partilerini bir sınıflandırma girişimi) söylenenleri parlak bir şekilde onaylayışımızdan dolayı size teşekkür ederiz Bay Struve! Bay Struve burjuva **aydınlarının** acizliğini sezinlemekte ve liberalizmin ağırlık merkezini **mülk sahibi sınıfların** daha yakınına kaydırmak istemektedir. Taç ile bir anlaşma Kadet tipindeki liberaller ile olmayacaktır -öyleyse kahrolsun Kadetler, hiç olmazsa Oktobrıst tipi -liberallerden- olsun. Bu tutarlıdır. Ve bizim yararımızadır, çünkü duruma açıklık ve kesinlik getirmektedir. Yeni bir toprak ağası Duması; güvenilir toprak ağaları burjuva seçkin cümlelerini güvenilmez köylülerden, şehir küçük burjuvazisinden ve işçilerden çok güzel bir şekilde ve bütün ar-

zulanan kesinliği, ile ayıran bir seçim esasıdır. Liberalizmde yeni bir akım; Bay Struve'nin, «gelişmemiş köylü kitlelerinin karanlık toplumsal iç güdülerini sömürmeleri» ile «solcuların maceracı siyasetlerine» karşı savaşı («Toplumsal iç güdü» cahilce bir sözdür fakat cehaletten ileri gelen hatası içinde en açık olanıdır. Bay Struve'nin yazısı daha cahilce ve daha açık, şimdiden kendisine oldukça yakin duran Rus halkının birliğine beyefendice yaklaşımlara daha yakın olacaktır.)

Bu asla tesadüfi değildir. Entellektüel bir parti olarak, burjuva liberalizmi acizdir. Devrimci (karanlık toplumsal içgüdüler) köylülüğe karşı mücadelenin dışında acizdir. Liberalizm, para çantaları ile, toprak ağaları ve fabrika sahipleri yığını ile... **Oktobristler** ile sıkı bir ittifak dışında acizdir. Bu gerçekten kurtulmanın yolu yoktur. Kadetlere çok önce şunu demiştik: «Yapacağınız şeyi çabuk yapın» **taç** ile bir anlaşmanın yanında olanları - Oktobristlere, Sitolypinlere, Rus halkının birliğine gidin.

Halkın yanında olanlar - tek başına Trudovikler üzerindeki liberalizmin tesirine karşı amansız bir mücadele yürütmüş ve şimdide yürütmekte olan sosyal-demokratları izleyin.

Menşeviklerin politikasını kesin olarak Kadetleri bölmeye muktedir bir politika olduğunu düşünen kimseler vardı. Toyca bir hayal! **Yalnız** devrimci sosyal-demokrasinin sol blok siyaseti Kadetleri bölmüş ve bölecektir. **Yalnız** bu siyaset kaçınılmaz sınırı hızlandıracaktır - burjuva liberaller Oktobristlere, burjuva demokratlar Trudoviklere. Bundan önce olduğu gibi gelecekte de sosyal demokrasi bu

sonuncuları tutarlı proleter demokrasisi ile liberalizm arasında seçim yapmaya zorlayacaktır.

Cesaretle yürüyün Struve **benzeri** politikacılar.

1907'de R.S.D.İ.P.'nin **Londra Konferansı sonuçları** adındaki derlemede yayınlandı,
St. Petersburg
İmza: N. LENİN

Derlemedeki metne göre basılmıştır.

DOFAR

Geçen yılın son günlerinde Sultan Kabus ve İran Şahı devrimin kırıldığını, kimi devrimcilerin Sultan'a sığındığını, kimilerinin ise yeni bir çalışma alanı aramak üzere Yemen Demokratik Halk Cumhuriyetine kaçtığını ya da Lübnan'a gittiğini bağıra bağıra ilan ediyorlardı. Emperyalist ülkelerin basını da bu yalanları hemen kapıyor ve boşuna devrimi gizlemeye çalışıyordu.

Fakat Dofar'daki devrimci savaş «Umman'ın Kurtuluşu için Halk Cephesi» öncülüğünde aralıksız sürdürüldüğünden mayıs ayının ortasında yine ilkin İran gazeteleri «bir kaç aylık ara»dan sonra Yemen Demokratik Halk Cumhuriyetinden «gelen» silahlı grupların Dofar'daki İran mevzilerine saldırdıklarını yazmak zorunda kalıyorlardı.

Biz burada 21 Şubat 1976 günlü «Al Hdaf» (Halk Cephesinin yayın organı) tan aldığımız Dofar'ın batı bölgesinin askeri komutanı Abu Al Kassem'le yapılan konuşmayı yayınlıyoruz.

Soru : Dofar'a yapılan Iran saldırısının üstünden iki yıl geçti. Bu iki yıldaki gelişimleri anlatır mısınız?

Yanıt : 1973 yılının başlarında İran şahı Sultan Kabus'un ve Dofar'daki İngiliz ve Ürdün güçlerini desteklemek amacıyla helikopterler ve özel birlikler göndermeye başladı. Yılın sonunda Uluscat-Salala yolunu açık tutmakla görevli 1200 İran askeri yollanmıştı. 1974'ün Ocak ayında İran birlikleri kızıl çizgiyi aşmak için merkez ve batı bölgelerine geldiler. 1973'te batı bölgesine karşı yapılan başarısız saldırı başlatıldığı zaman, görevli İran birliklerinin asker sayısı 10.000 kişiyle doruk noktaya ulaşıyordu. Bunlara karşı yüksek bir İngiliz subayının tasarılarla birlikte yakalanması düşmanın ne düşündüğünü ortaya çıkardı, ve birliklerin kuzeye çekilmesiyle sonuçlandı. 15 Ekim 1975'te son bir saldırı için yeniden toplandılar. Bu anlarda da devrimin tümüyle bastırıldığı, düşman güçlerin batı bölgesini Demokratik Yemen sınırına kadar temizledikleri ileri sürülüyordu. Gerçek ise, İran saldırısının 1971 ekimindeki, Sultan Kabus'un ordusunda danışmanlık yapmayı, kendi başına askeri hareket yönetmeye yeğ tutan karara yol açan İngiliz bozgunu gibi bir bozguna uğramasıydı.

Soru : Kaç İran, İngiliz ve Ürdün birliği Umman'daki savaşlara karışmış durumdalar?

Yanıt : Çoğu Batı bölgesinin iç sınırında (Batı bölgesinin içindeki dayanak noktalarının sınırlarında) bulunan 25.000 İran askeri var. Ürdün topçu ve piyade birlikleri yerleştirdi, ayrıca istihkamcı ve bir kaç pilot. Bunlar kızıl çizgideki İran birlikleri-

nin yerlerini aldılar. Bu değiş tokuşu Ürdünlüler yanıltıcı biçimde geri çekilme diye adlandırdılar. Gerçek ise Kabus yönetimine 31 Hawk-Hunter (avcı) uçağı gönderdiler. Bu uçaklar Salala'dan sonra ikinci büyük üs olan Temret'e yerleştirildi. Phantom-Schwadron'ları da orda hazır bekliyorlar.

Sultan'ın askerleri 14.000 kadar sanılıyor, bunların çoğu uluslararası paralı askerler, özellikle Belucistan'lı ve Pakistanlı, batılı gazetelerde ilan edilen yüksek ücretlerle kandırılmış kişiler. İngiliz güçleri de Ulasira ve Om-Gawarefte yerleşmiş durumdalar. Biraz öncede belirttiğim gibi İngilizlerin savaşlara karışmaları 1971'deki askeri harekatın fiyaskosundan beri Kabus ordularına danışmanlık yapmakla sınırlı. Tüm piyade, istihkam ve hava silahlarını programlarının ve deneylerinin ilerletilmesine yardımcı oluyorlar.

Soru : Orduların kullandıkları silahları anlatabilir misiniz?

Yanıt : Hava silahları olarak 1977 de resmi ilave için öngörülmüş olan İngiliz-Fransız yapısı jaguarlar var. Geliştirilmiş Hawk-Hunter, Strike-Waster ve vb. Savaş helikopterleri. İranlı pilotların kullandığı Amerikan Phantom 4 ve AF 5 ler gibi ilk kez savaşa sokuluyorlar. 500-1.000 çaplı top mermileri, değişik roketler ve makinalı tüfekler de var.

Hava silahları son hareketta asıl rolü oynuyorlardı, ama 37 uçak düşürüldükten sonra, aktivitelerinin sınırlandırılmasına zorlandılar. Dofar'daki gezimizde 4 gün içinde iki kez bir uçağın ateş aldığını ve «orada ötede» bir dağın arkasında kaybolduğunu anlattılar. «Orda ötede» gece gündüz yürümek demekti, ve dediklerinden kuşku duymaya da hiç bir neden yoktu.

Düşmanın batı bölgesinde bir kaç dayanak noktasıyla geçici noktaları var. Bu yüzden PFLO güçlerinin başlıca görevi onu bu yerlerden dışarı atmak. Mevzilerini ağır toplarla bombalamakla da düşman üzerine baskı uyguluyoruz. Bazen özgürlük savaşçıları düşmanın hava silahlarını ve toplarını almak için süngüyle ikili savaşlara giriyorlar.

Denizde İran'ın savaş gemileriyle Kabus'un bizim savaşçıların toplarının yerlerini saptamak ve savaş uçaklarını hedeflerine yöneltmek için kullandığı gemiler var. Ama sivil halk ve sığırları da denizden açılan top saldırılarının hedefi, özellikle batı bölgesinde.

Düşman piyadesinin de bizim karadan yaptığımız hava savunması yüzünden havadan korunmasını yitirdiğinden etkisi azaldı. Bu nedenle düşman güçleri mevzilerini elde tutmaya ve yeni bir saldırı hazırlamaya yöneltti. Tek sözcükle : Birliklerimiz açık savaşa girmiş durumdalar.

İran harekatının stratejisi diğer bölgelerin de arkası olduğu için batı bölgesini ele geçirmekti.

15 Ekim'deki harekat büyük bir zaferin vaktinden önce yapılışının iki yıllık çabalarının doruk noktasıydı. Esas olarak düşman yalnızca PFLO'nun sürekli saldırılarının hedefi olarak kalan bir kaç üs kuracak durumdaydı. Bunlar, tahmin edilemiyecek kadar uzun süre muhafaza edilebilecek olan durumlardır. PFLO savaşçılarının düşmanla büyük bir cesaret ve kararlılıkla çarpıştıklarını hatırlatmaya gerek yok. Son harekatta bir çok mevziden vazgeçmek zorunda kalmasına karşın, düşmanın yeniden toplanıp, yanlışlıklarını görüp, yeni ve kesin saldırıya hazırlandığını biliyoruz.

Soru : Düşman saldırılarını sivil halkın yaşadığı alanlarda yoğunlaştırıyor. Halkı nasıl koruyorsunuz?

Yanıt : Düşman ne zaman PFLO savaşçılarına ulaşmasa, hava silahlarını halka ve onun yaşam kaynaklarına yöneltmekle bir çıkış yolu buluyor. Açıkca görülüyorki bu taktiğin temel nedeni PFLO ile kitleleri birbirinden ayırmak. PFLO'nun buna yanıtı karadan yapılan hava savunmasını güçlendirmek, kişilerin uyanıklığını geliştirmek, onları kendilerini korumanın en iyi yöntemleriyle eğitmek, düşman uçaklarını ulaşamayacağı alanlara yerleştirmek. Bu uğraşlarda başarılı oldu, şimdi halk daha güvenli alanlar ve sığır beslemeye uygun zaman seçmekte daha iyi durumda. Kısaca halk düşman davranışlarına göre en iyiyi yapmayı ve kendi yitiklerini en azda tutmayı öğrendi.

Soru : Şimdiki askeri durum nasıl görünüyor ve gelecekten neler bekliyorsunuz?

Yanıt : Önce düşman batı bölgesini ele geçirme çabalarında başarısızlığa uğradı. Ama biz güçlerini topladıktan ve planlarını bir daha gözden geçirdikten sonra yeni bir denemeye girişmesini bekliyoruz. Bu nedenle devrim yanında, yeni bir düşman taarruzunu boşa çıkarmak için saflarımızda seferberlik durumundayız. Düşmanın özenle yapılmış planları ve yıllarca hazırlığa karşın bir şey yapamaması, PFLO'nun gücünün en iyi kanıtı.

Düşman bir kaç yolu ve noktayı ele geçirmiş olabilir, ama batı bölgesi hâlâ bizim...

Düşmanın politik durumu da zayıf ve temelsiz.

Sade vatandaş bile ülkesinin düşman saldırısı karşısında olduğunu görüyor.

Bunun da ötesinde düşman güçleri değişik uluslardan toplanmış, kanlı savaşlarda moral dayanaklarını yitiren insanlardan oluşuyor.

Bir birlik ağır kayıplara uğradığı veya savaş alanında vurulduğu zaman, daha sonraki savaşlardan vazgeçiyor.

Kabus kuklası bir zamanlar bizim 5 kişiden çok olmadığımızı söylüyordu. Şimdi İran'dan 35.000 asker getirmesine karşı bizi yenecek durumda değil. Bu da kitlelerin paralı askerleri yenmeye ve büyük bir zafere ulaşmaya kararlı olmalarından ileri geliyor.

PFLO Bülteninden 22 Mart/Nisan 1976

İRAN SALDIRISI GERİ PÜSKÜRTÜLDÜ

Batı Berlin KB/Grubundan bazı yoldaşların bir PFLO temsilcisiyle 9 Mayısta yaptıkları konuşmadan Abu Al Kassem'in beklediği saldırının bu arada gerçekleştiği anlaşılıyor.

«Martta Şahın paralı askerleri yeni bir saldırıya başladılar, yalnız bu kez batı bölgesinde değil, doğu bölgesinde. Bu saldırı 5 gün içinde geri püskürtüldü. Elbette saldırı karşısında PFLO'nun çok sert davranması gerekiyordu. Saldırının gücüne ve modern yoketme silahlarına karşı koyabilmek için çok iyi örgütlenme ile çok yüksek düzey de gerekliydi.»

Yazının başında belirtilen, ilk kez yeniden, Dofar'daki devrimin varlığını itiraf eden İran gazete-

lerindeki haberler görüldüğü gibi PFLO'nun Mayıs ayında, geçen yılın Ekim ayında düşmanın ele geçirdiği dayanak noktalarına daha şiddetli saldırmaya başladığını kanıtlıyor.

YEMEN DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ DEVRİMİN YANINDADIR ve YANINDA KALACAKTIR

Bu yılın mart ayında ilişkilerin normalleşmesi, yani Suudi Arabistan'la Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti arasındaki diplomatik ilişkilerin onaylanmasının kararlaştırılması, burjuva basını için bulunmaz bir yemdi. Bu olay Arap körfezindeki devrimin öne sürüldüğü gibi sona erdiği yaymacasını güçlendiriyor muydu?

Bir kaç gazete ilişkilerin normalleştirilmesini devrimin bitmesinin sonucu olarak gösterirken, başkaları şöyle yazabiliyordu. Öne sürüldüğü gibi anlaşmaya atılan bu adım bir yandan Yemen'e Suudi Arabistan sermayesini ve gelişme yardımını sağlıyor, öte yandan Güney Yemenlileri Dofar isyancılarına yardım etmeyi, bunun da ötesinde başka «komünistlik satış»ını bırakmaya zorluyordu. (Yeni Zürich Gazetesi 23.6.1976)

PFLO'lu yoldaş KB'li yoldaşlarla konuşmasında bu tür yalanlara karşı şunları söylüyordu : Biz bunu yadsımak ve PFLO ile VPONF (Ulusal cephenin birleşik politik örgütü, Güney Yemen'deki öncü politik örgüt) arasında sıkı ilişkilerin bulunduğu kanısını güçlendirmek istiyoruz. 1967'de Güney Yemen bağımsız olduğunda, devlet kasası bomboştu, İngilizler paraları da alıp götürmüşlerdi, sınırda Suudi Arabistan birlikleri duruyordu. Süveyş kanalı kapalıydı, bu ekonomik durumu daha da kötüleştiriyordu. 1969'dan, kurtuluş hareketinin devrimci

güçlerinin iktidara sahip olmasından bu yana ülkenin kalkındırılması kendi gücüne güvenilerek gerçekleştirildi. Bugün birinci 5 yıllık planın iki yılı geçmiştir.Ve Yemen halkının yaşam düzeyi anormal biçimde artmıştır. Güney Yemen devrimin yanındadır, bunda değişen hiç bir şey olmamıştır. Suudi Arabistan Güney Yemen'i tanımak zorunda kalmıştır. Bu da bizim zararımıza değildir. Güney Yemen, devrimi en kötü durumda olduğu zamanda desteklemiştir, şimdi ona daha iyi durumda olduğu anlarda ihanet etmeyecektir.

DOFAR'DAKİ DEVRİM ARAP BAĞIMSIZLIK SAVAŞININ BİR PARÇASIDIR

Dofar'daki devrimin ilerlemesi tüm Yakın Doğu'daki ilerici güçlerin gelişmesiyle bağımlıdır.

Umman'ın kurtuluşcu güçleri Iran birliklerinin yanında, özellikle Ürdün birlikleriyle de savaşmak zorundadır. Gerici Arap rejimlerinin Sultan Kabus'u desteklemek için ne yapabilecekleri doğrudan doğruya çevrelerindeki muhalefetin gücüne bağlı.

Ürdün şu sıralarda Filistin direnişini bastırmakta, Assad'a yardım için Suriye'de birlikler bulunduruyor. Filistin direnişinin bastırılmasının Umman üzerinde olumsuz etkileri olacaktır, çünkü Suriye ile birleşmiş «Amman kasapları»na Umman'a daha çok birlik ve silah gönderme olanağı doğacaktır.

YAKIN DOĞUNUN SAVAŞAN HALKLARIYLA DAYANIŞMAMIZI GÜÇLENDİRELİM!

Die Internationale
KB/Grubu Hamburg
Yakın Doğu Komisyonu
